

8-сиф

1. Iqtisodiyot qanday qismlardan iborat?

- A) Makroiqtisodiyot va mikroiqtisodiyot
- B) Odamlar, tabiat va inshootlar
- C) Tovar va xizmatlar
- D) Mehnat resurslari, kapital resurslar, tabiiy resurslar

2. Biror resursdan tejamli foydalanish yoki eng maqbul qaror qabul qilish xislati nima deb ataladi?

- A) Maksimallik
- B) Foydalilik
- C) Ratsionallik
- D) Samaralik

3. Sug'urta nima?

- A) Turli xil mol-mulkni kutilmagan muammolardan va zararlardan himoya qilish
- B) Insonlarning hayotini kutilmagan vaziyatlardan himoyalash
- C) Turli xil kutilmagan holatlar natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan moliyaviy muammolardan muhofaza qilish
- D) Turli xil kutilmagan holatlarni oldini olishga qaratilgan vosita

4. Bir xil ehtiyojlarni qondirishga mo'ljallangan tovarlar jufti qanday nomlanadi?

- A) Bir-birining o'rnini bosuvchi tovarlar
- B) O'zaro bog'liq tovarlar
- C) Normal tovarlar
- D) Past tabaqali tovarlar

5. Iqtisodiy nazariyaga matematikani tadbqiq qilgan alloma kim?

- A) Adam Smit
- B) Arastu
- C) Irving Fishshe
- D) Alfred Marshall

6. Germaniya, Shvetsiya, Norvegiya, Finlandiya davlatlarida qaysi iqtisodiy tizim hukm surmoqda?

- A) Aralash iqtisodiyot
- B) Markazlashgan rejali iqtisodiyot
- C) An'anaviy iqtisodiyot
- D) Bozor iqtisodiyoti

7. Bir birlik tovar qiymatining puldagi ifodasi nima deyiladi?

- A) To'lov
- B) Narx
- C) Foyda
- D) Maxsuldorlik

8. Pulning vazifasi xato keltirilgan javobni aniqlang.

- A) Muomala vositasi
- B) O'lchov vositasi
- C) Tijorat vositasi
- D) Jamg'arish vositasi

9. Tanlovning muqobil qiymati ta'rifi to'g'ri berilgan qatorni toping

- A) Tanlov natijasida voz kechilgan imkoniyatlar ichidan eng katta naflisi
- B) Birini tanlaganda qolganlaridan voz kechiladigan imkoniyatlar
- C) Cheklangan resurslardan foydalanish imkoniyatlari orasidan birini tanlash
- D) Bir vaqtning o'zida bir necha imkoniyatlardan qisman-qisman foydalanish

10. Bozor qatnashchilari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Sotuvchilar, xaridorlar, iste'molchilar
- B) Davlat, ishlab chiqaruvchilar, oila-uy xo'jaliklari
- C) Korxonalar, iste'molchilar, sotuvchilar
- D) Davlat, korxonalar, iste'molchilar, sotuvchilar

11. Pul va qimmatli qog'ozlar oldi-sotdi jarayonlari qanday bozorda amalga oshiriladi?

12. Davlat tomonidan beriladigan yordam pullari nima deb ataladi?

13. Korxonalar va ish qidirib yurgan kishilar o'rtasida vositachilik faoliyatini olib boruvchi muassasa qanday ataladi?

14. Savdo-sotiq, hunarmandchilik va dehqonchilik sohalariga katta ahamiyat berib, ularni mamlakat iqtisodiy rivojining asosi deb ta'riflagan davlat arbobi kim?

15. Qimmatbaho qog'ozlar oldi-sotdisini tashkil qilish bilan shug'ullanuvchi vositachi tashkilot nima deyiladi?

16. Korxona va firmalar ehtiyojlari uchun zarur tovar hamda xizmatlar sotiladigan bozor qanday ataladi?

- A) Intellektual tovarlar bozori
- B) Ishlab chiqarish vositalari bozori
- C) Moliya bozori
- D) Ishchi kuchi bozori

17. Bozor vazifalarini amalga oshirishda bevosita qatnashmasdan, unga yordam beruvchi, xizmat korsatuvchi korxona, tashkilot va muassasalar qanday nomlanadi?

- A) Banklar, firmalar, fond birjalari
- B) Sug'urta kompaniyalari, savdo uylari, bojxonalar
- C) Bozor infratuzilmalari
- D) Transport-aloqa xizmatlari, moliyaviy va huquqiy maslahatxonalar

18. Inson kapitali nima?

- A) Jamg'arilgan daromadning moddiy mulkka aylangan qismi va pul mablag'lari
- B) Ma'lim davr davomida shaxs yoki oila tomonidan qo'lga kiritilgan daromad
- C) Kishining ma'lum vaqt davomida qo'lga kiritgan daromatlari va xarajatlari
- D) Kishining aql-idroki, bilimi, zakovati, kuch-quvvati, ish tajribasi, kasbiy mahorati, salohiyati, sog'ligi va ma'naviy dunyosi

19. Biror ko'rsatkich bo'yicha eng yaxshi, eng maqbul natijaga erishishga nima deb ataladi?

- A) Ratsionallik
- B) Maksimallik
- C) Foydalilik
- D) Samaralik

20. Birinchi qog'oz pullar qachon va qayerda zarb qilingan?

- A) 811 yilda Xitoyda
- B) 812 yilda Misrda
- C) 812 yil Xitoyda
- D) 812 yil Yunonistonda

21. Mo'g'ulistonda pul rolini nima bajargan?

- A) Qog'oz pullar
- B) Choy
- C) Bug'doy
- D) Mo'yna va teri

22. Aholi daromadining kamayishi bilan unga bo'lgan talab ortadigan tovarlar qanday ataladi?

- A) Normal tovarlar
- B) Past tabaqali tovarlar
- C) Bir-birini to'ldiruvchi tovarlar
- D) O'zaro bog'liq tovarlar

23. "Iqtisod deb pul va mol kabi, ne'matlarning – qadrini bilmoqqa aytilur" degan so'zlar kimning qalamiga mansub?

- A) A. Fitrat
- B) A. Avloniy
- C) A. Cho'lpon
- D) A. Navoiy

24. Jamg'arilgan daromadning moddiy mulkka aylangan qismi va pul mablag'lari qanday nomlanadi?

- A) Inson kapitali
- B) Boylik
- C) Moddiy boylik
- D) Moddiy kapital

25. Aholi daromadlarining oshishi bilan unga bo'lgan talab oshadigan tovarlar qanday nomlanadi?

- A) Ornini bosuvchi tovarlar
- B) O'zaro bog'liq tovarlar
- C) Normal tovarlar
- D) Past tabaqali tovarlar

26. Qaysi so'z yunonchadan tarjima qilinganda „uy xo'jaligini yuritish san'ati" degan ma'noni anglatadi?

27. Ishchiga tayyorlagan mahsulot miqdoriga qarab to'lanadigan pul miqdori nima deb ataladi?

28. Daromadning joriy yildagi narxlardagi qiymati nima deyiladi?

29. Mamlakatda narx-navoning muttasil oshib borishi natijasida pulning qadrsizlanishi nima deb ataladi?

30. Germaniya, Shvetsiya, Kanada kabi davlatlarda qanday iqtisodiy tizim hukm surmoqda?

31. Narxning vazifalari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Bozorni tartibga solish, taqsimlash va rag'batlantirish
- B) Axborot berish, tovar qiymatini belgilash
- C) Axborot berish, rag'batlantirish va taqsimlash
- D) Bozorni o'rganish, taqsimlash va rag'batlantirish

32. Iqtisodiy tizimlar nechta turga bo'linadi?

- A) 3   B) 4   C) 5   D) 10

33. Qaysi javobda faqat davlat mulki keltirilgan?

- A) Supermarket, dorixona, kasalxona, maktab
B) Ko'p tarmoqli poliklinika, tabiiy boyliklar, umumta'lim maktabi va kasb-hunar kolleji
C) Tabiiy resurslar, savdo do'koni, tikuv sexi
D) Sug'urta kompaniyasi, maktab, g'isht zavodi

34. Tadbirkorlik faoliyati natijasida qanday turdagi daromad olinadi?

- A) Protsent   B) Renta   C) Ish haqi   D) Foyda

35. Iqtisodiyotning asosiy muammosi nima?

- A) Tabiiy resurslarning cheklanganligi
B) Inson ehtiyojlarining cheksizligi
C) Inson ehtiyojlarini qondirish
D) Insonning cheksiz ehtiyojlarini qondirish uchun zarur resurslarning cheklanganligi

36. Bozor vazifalarini amalga oshirishda bevosita qatnashmasdan, unga yordam beruvchi, xizmat korsatuvchi korxona, tashkilot va muassasalar qanday nomlanadi?

- A) Banklar, firmalar, fond birjalari
B) Sug'urta kompaniyalari, savdo uylari, bojxonalar
C) Transport-alloqa xizmatlari, moliyaviy va huquqiy maslahatxonalar
D) Bozor infratuzilmalari

37. Qaysi mamlakat hududida choydan pul o'rnida foydalanilgan?

- A) Xitoy   B) Qadimgi Gretsiya   C) Rim   D) Mo'g'uliston

38. Mablag'ni jamg'arish va ko'paytirish maqsadida ma'lum ustama haq-foiz evaziga bankka qo'yish nima deyiladi?

- A) Jamg'arma   B) Lizing   C) Omonat   D) Renta

39. "Xalqlar boyligining tabiati va sabablar to'g'risida tadqiqot" nomli shoh asarining muallifi kim?

- A) Adam Smit   B) Alfred Marshall
C) Ksenofont   D) Jon Meynard Keyns

40. Tanlovning muqobil qiymati ta'rifi to'g'ri berilgan qatorni toping.

- A) Tanlov natijasida voz kechilgan imkoniyatlar ichidan eng katta naflisi
B) Birini tanlaganda qolganlaridan voz kechiladigan imkoniyatlar
C) Cheklangan resurslardan foydalanish imkoniyatlari orasidan birini tanlash
D) Bir vaqtning o'zida bir necha imkoniyatlardan qisman-qisman foydalanish

41. Mahsulot va xizmatlar uchun asqotadigan barcha narsalar nima deyiladi?

42. Biror resursdan tejamli foydalanish nima deb ataladi?

43. Biror mahsulot turini yoki mahsulotning bir qismini ishlab chiqarish bo'yicha korxonalar o'rtasida mehnat taqsimoti nima deyiladi?

44. Ishchi kuchini oldi-sotdi jarayonlari amalga oshiriladigan bozor qanday ataladi?

45. Tanlov natijasida voz kechilgan imkoniyatlar ichida eng naflisi qanday tanlov deyiladi?

46. Iqtisodiyotning xom -ashyo ombori nima?

- A) Odamlar   B) Iqtisod
C) Tabiat   D) Zavod, fabrikalar

47. Reklama so'zining ma'nosi nima?

- A) Yunoncha jar solish, chaqiriq
B) Yunoncha jar solish, baqirish
C) Lotincha jar solish, chaqiriq
D) Lotincha jar solish, baqirish

48. Jamg'arilgan daromadning moddiy mulkka aylangan qismi va pul mablag'lari qanday nomlanadi?

- A) Inson kapitali   B) Boylik
C) Moddiy boylik   D) Moddiy kapital

49. Iqtisodiyot faniga o'zining qarashlari bilan katta hissa qo'shgan Yunon faylasufi Ksenofont yashab o'tgan yillarni to'g'ri berilgan qatorni toping.

- A) Eramizdan avvalgi 382 - 332 yillar
B) Milodiy 235 -278 yillar

C) Miloddan avvalgi 425 - 356 yillar

D) Miloddan avvalgi 106 -165 yillar

50. Tovar haqidagi ma'lumotlarni tovar yorlig'ida ifodalovchi maxsus belgi qanday ataladi?

A)Firma emblemasi

B)Tovar shtrix-kodi

C)Tovar belgisi

D)Tovar reklamasi

51. Quyidagilar orasidan qaysi javobda an'anaviy iqtisodiy tizim bugungi kungacha saqlanib qolgan?

A) Sibir taygasida va Markaziy Amerikada

B) Afrika va Amazonka chakalakzorlarida

C) Sharqiy Osiyo va Janubiy Amerikada

D) Shimoliy Amerika va Afrikada

52. Iqtisodiy jarayonlar qanday ketma – ketlikda joylashadi?

A) Ishlab chiqarish, taqsimot, ayriboshlash, ist'emol

B) Ist'emol, ayriboshlash, taqsimot, ishlab chiqarish

C) Ishlab chiqarish, ayriboshlash, ist'emol, taqsimot

D) Taqsimot, ishlab chiqarish, ist'emol, ayriboshlash

53. Iqtisodiyotning tarkibiy qismlariga nimalar kiradi?

A)Alohida olingan oila, korxona va tarmoqlar

B)Tabiat, odamlar va odamlar tomonidan yaratilgan barcha narsalar

C)Ishlab chiqarish, taqsimot va ayriboshlash

D)Mikroiqtisodiyot va makroiqtisodiyot

54. Iste'mol savati deb nimaga aytiladi?

A)Oila daromadlari va erkin xarajatlariga

B)Qondirilisi birlamchi bo'lmagan ehtiyojlar uchun xarajatlarga

C)Oilaning moddiy va nomoddiy ehtiyojlariga

D)Bir kishi iste'moli uchun bir oyda sarf qilinadigan majburiy xarajatlar miqdori

55. Inflyatsiya nima?

A)Mamlakada pul miqdorining ortib ketishi natijasida tovarlar miqdorining ko'payishi

B)Mamlakatda o'rtacha narx-navoning muttasil oshib borishi natijasida pulning qadrsizlanishi

C)Mamlakatda o'rtacha narx-navoning muttasil oshib borishi natijasida pul miqdorining ko'payishi

D)Mamlakatda o'rtacha narx-navoning muttasil oshib borishi natijasida tovarlar miqdorining ko'payishi

56. Ishlab chiqarish vositalari deyarli davlat qo'lida bo'lgan iqtisodiyot qanday ataladi?

57. Cheksiz ehtiyojlar va cheklangan resurslar o'rtasidagi nomutanosiblik nima deyiladi?

58. Iqtisodiyotning ilk tushuncha va tamoyillarini yaratgan qadimgi yunon faylasufi kim?

59. Qimmatbaho qog'ozlar oldi-sotdisi amalga oshiriladigan bozor qanday ataladi?

60. Xususiy mulkni davlat tasarrufiga o'tkazish jarayoni nima deyiladi?

61. Insonga xos orzu intilishlarni ro'yobga chiqarish, uning ongli hayot kechirishi uchun zarur

bo'lgan moddiy va ma'naviy olamni bamisoli parvoz qilayotgan qushning ikki qanotiga qiyoslasak, o'ylaymanki, o'rinli bo'ladi..... ushbu satrlar kimning qaysi asaridan olingan?

A) E.Sariqov "Iqtisodiyot asoslari"

B) N.To'xliyev "O'zbekiston iqtisodiyoti asoslari"

C) I.A.Karimov. "Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch"

D) I.A.Karimov "O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida"

62. Ishlab chiqarishning nomoddiy sohalarini toping.

A) Ta'lim, fermer

B) Zavod, fabrika

C) Mudofaa, madaniyat

D) Qishloq xo'jaligi, maishiy xizmat

63. Inson ehtiyojlarini qondirish maqsadida iqtisodiy ne'matlar yaratish jarayoni nima deyiladi?

A) Ishlab chiqaruvchilar

B) Iste'molchilar

C) Ishlab chiqarish omillari

D) Ishlab chiqarish

64. Kishilarning bilimi, ish tajribasi qanday resurslarga kiradi?

A) Tabiiy resurslar

B) Mehnat resurslar

C) Kapital resurslar

D) Tabiiy va mehnat resurslari

65. Quyidagi formulaning qaysi biri yordamida oila daromadining real miqdori aniqlanadi?

A) $P_n = P_r \cdot I$

B) $R = P / TR \cdot 100\%$

C) $P_r = P_n / I$

D) $R = P / TC \cdot 100\%$

66. Shimoliy mamlakatlarda universal tovar rolini qanday mahsulotlar bajargan?

A) Chorva mollari, go'sht mahsulotlari

B) Mo'yna va teri

C) Chigʻanoqlar, fil suyaklari

D) Shisha va taqinchoqlar

67. Iqtisodiyotga oid "Ekonomikos" deb nomlangan birinchi kitob kim tomonidan yozilgan?

A)Ksenofont

B)Adam Smit

C)Arastu

D)Alfred Marshall

68.Kafolat muddati yoki ishga yaroqlilik muddati belgilanmagan tovarlar uchun iste'molchi tovar sotib olingan kundan boshlab, qancha muddat ichida o'z huquqlarini himoya qila oladi?

A)Kamchiligi aniqlangan vaqtning o'zida

B)2 yil davomida

C)2 oy ichida

D)6 oy ichida

69.Tovar haqidagi ma'lumotlarni tovar yorlig'ida ifodalovchi maxsus belgi nima deyiladi?

A)Firma emblemasi

B)Tovar shtrix-kodi

C)Tovar belgisi

D)Tovar reklamasi

70."O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ko'rsatmasiga binoan, fuqarolarning bankda saqlanayotgan mablag'lari miqdoridan qat'iy nazar davlat tomonidan kafolatlanadi" bu so'zlar I.A.Karimovning qaysi asaridan keltirilgan?

A) "Yuksak manaviyat - yengilmas kuch"

B) "O'zbekiston mustaqillikka erishish arafasida"

C) "Jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozi va O'zbekiston sharoitida bartaraf etish yo'llari va usullari"

D) „Kuchli davlatdan – kuchli jamiyat sari“

71. Bozor iqtisodiyoti va markazlashgan rejali iqtisodiyotning maqbul tomonlarini o'zida mujassamlashtirgan iqtisodiy tizim nima deb ataladi?

72. Mudofaa, davlat boshqaruvi, madaniyat kabi sohalar ishlab chiqarishning qaysi sohasiga kiradi?

73. Odamlarning iqtisodiy qarorlar qabul qilishi bilan bog'liq tovarlar va xizmatlar ishlab chiqarish layoqati nima deb ataladi?

74. Daromadlarining asta-sekin ko'payib borishi natijasida insonda qanday imkoniyat tug'iladi?

75. Daromadning joriy yildagi narxlardagi qiymati nima deyiladi?

76. Qaysi qatorda faqat moddiy ehtiyojlarga misollar keltirilgan?

A) Non, kiyim-kechak, kitob o'qish

B) Daftar, kitob, oziq-ovqat

C) Uy, muzqaymoq, rasm chizish

D) Musiqa tinglash, rasm chizish

77. Har bir shaxs mulkdor bo'lishga haqliligi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining nechanchi moddasida ko'rsatilgan?

A)31-modda

B) 35- modda

C) 36- modda

D) 39- modda

78. "Barcha hollarda bozorda sotish uchun qanchalik ko'p narsalar keltirilsa, ularning o'z xaridorini topa oladigan narxi shunchalik past bo'ladi" fikrining muallifi kim?

A)Ksenofont

B)Arastu

C)Adam Smit

D)Alfred Marshall

79. Korxona tomonidan yollanib ishlayotgan xodimga bajargan ishi uchun to'lanadigan pul nima deb ataladi?

A) Ish haqi

B)Ishbay ish haqi

C)Vaqtbay ish haqi

D)Oylik maosh

80.Xususiylashtirish nima deyiladi?

A)Xususiy mulkni davlat tasarrufiga o'tkazish

B)Davlat mulkini xususiy mulkka aylantirish

C)Umumxalq mulkini davlat mulkiga aylantirish

D)Firma mulkini xususiy mulkka aylantirish

81.Vaqt birligi ichida bir birlik resursdan foydalanib ishlab chiqarilgan tovar miqdori nima deyiladi?

A) Mahsuldorlik

B) Mehnat unumdorligi

C) Texnologiya

D) Mehnat taqsimoti

82.Real daromadni topish formulasi qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

$$A) R_r = \frac{R_n}{I} \quad B) R_r = I \cdot R_n \quad C) R_r = R_n \cdot I \quad D) R_r = \frac{I}{R_n}$$

83. Tovar haqidagi ma'lumotlarni tovar yorlig'ida ifodalovchi chiziqlar dastasi va raqamlar ketma-ketligidan iborat maxsus belgi nima deb ataladi?

- A) Budget
- B) Moddiy kapital
- C) Real daromad
- D) Tovarining shtrix-kodi

84. Tovarining taklifi unga bo'lgan talabdan yuqori bo'lgan bozor qanday ataladi?

- A) Taqchil bozor
- B) To'yingan bozor
- C) Muvozanatlash bozori
- D) Qat'iy bozor

85. Inson iqtisodiy faoliyati orqali yaratiladigan ne'matlar nima deb ataladi?

- A) Ta'biy ne'matlar
- B) Tekin ne'matlar
- C) Iqtisodiy ne'matlar
- D) Erkin ne'matlar

86. Davlat tomonidan ko'rsatiladigan ba'zi bir xizmatlar uchun to'g'ridan to'g'ri to'lanadigan haq nima deyiladi?

87. Qondirilishi birlamchi bo'lmagan ehtiyojlar uchun xarajatlar qanday ataladi?

88. Tovarlarini katta-katta hajmda, ulgurji (ko'tarasiga) sotib olish va sotishni uyushtiradigan vositachi tashkilot

89. O'z mulkining katta qismini xayriya va savob ishlarga sarflagan alloma kim?

90. Mahsulot ishlab chiqarish jarayonining ishchilar o'rtasida ishni taqsimlash asosida tashkil qilinishi nima deyiladi?

91. Iqtisodiyotning tarkibiy qismlarining birikishi natijasida nima vujudga keladi?

- A) Iqtisodiy ne'mat
- B) Erkin ne'mat
- C) Ishlab chiqarish resurslari
- D) Iqtisodiy jarayon

92. Nominal daromadni narx indeksiga bo'lish bilan nima aniqlanadi?

- A) Nominal daromad
- B) Narx indeksi
- C) Real daromad
- D) Yalpi daromad

93. Ijara haqi nima?

- A) Birovning mulkidan foydalanganlik uchun to'lanadigan haq
- B) Bankdan ma'lum foiz evaziga qaytarib berish sharti bilan olingan pul
- C) Shaxsiy mulkidan foyda topish maqsadida foydalanish
- D) Qarzga olingan pul

94. Kim iqtisodiy nazariyaga matematikani tatbiq qildi va talab-taklif grafigini tasvirladi?

- A) Ibn Sino
- B) Engel
- C) Alfred Marshall
- D) Jon Meynard Keynes

95. Muayyan narxdagi tovar taklif miqdorining unga bo'lgan talab miqdoridan past bo'lgan bozor qanday nomlanadi?

- A) Muvozanatlashgan bozor
- B) To'yingan bozor
- C) Taqchil bozor
- D) Monopollashgan bozor

96. Pulning cheksiz hajmda jamg'arish mumkin bo'lgan maxsus tovar ekanini ilk bor ta'kidlagan olim?

- A) Arastu
- B) Ksenofont
- C) Adam Smit
- D) Robert Giffen

98. Shimoliy mamlakatlarda universal tovar rolini qanday mahsulotlar bajargan?

- A) Chorva mollari, go'sht mahsulotlari
- B) Mo'yna va teri
- C) Chig'anoqlar, fil suyaklari
- D) Shisha va taqinchoqlar

99. Birini tanlaganda, qolganlaridan voz kechiladigan imkoniyatlar qanday imkoniyatlar ?

- A) Muqobil imkoniyatlar
- B) Tanlovning muqobil qiymati
- C) Murosali tanlov
- D) Voz kechilgan imkoniyat

100. Mehnat resurslardan qanday ko‘rinishdagi daromad olinadi?

- A) Foiz
- B) Renta
- C) Dividend
- D) Ish haqi

101. Birgalikda foydalanishga mo‘ljallangan tovarlar jufti qanday nomlanadi?

- A) Bir- birini to‘ldiruvchi tovarlar
- B) O‘zaro bog‘liq tovarlar
- C) Bir-birini o‘rnini bosuvchi tovarlar
- D) Past tabaqali tovarlar

102. Alohida olingan oila, korxona va tarmoq iqtisodiyotini zamonaviy iqtisodiyotning qaysi qismi o‘rganadi?

103. Bir birlik tovar qiymatining puldagi ifodasi nima deyiladi?

104. Cheklangan resurslardan foydalanish imkoniyatlari orasidan birini tanlash nima deb ataladi?

105. Ishlab chiqaruvchilar, odatda, qanday ishlab chiqarish sohalariga bo‘linadi?

106. Ba'zida shart-sharoit, an'analar, mahalliy zarurat tufayli bir butun hudud, hatto mamlakatlar ham ko'proq mahsulotlarning ayrim turlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashadi. Hindiston nima ishlab chiqarishga ixtisoslashgan?

107. Inson boyligini nima tashkil etadi?

- A) Moddiy kapital
- B) Insoniy kapital
- C) Moddiy kapital va insoniy kapital
- D) Omonat foizi, uy-joy, mashina

108. Aqliy mehnat mahsuli bo‘lgan tovarlar oldi-sotdi jarayoni amalga oshiriladigan bozor qanday nomlanadi?

- A) Intellektual tovarlar bozori
- B) Iste‘mol tovarlari bozori
- C) Ishlab chiqarish vositalari bozori
- D) Ishchi kuchi bozori

109. Odamning o‘z shaxsiy ehtiyojlarini qondirish maqsadida egalik qiladigan mulk qanday ataladi?

- A) Shaxsiy mulk
- B) Jamiyat mukli
- C) Umummilliy boylik
- D) Jamoa mulki

110. Insonning iqtisodiy qadr-qimmatini qanday o‘lchanadi?

- A) Aql-idroki orqali
- B) Moddiy kapitali orqali
- C) Inson kapitali orqali
- D) Daromadiga qarab

111. Ehtiyoj – bu nima?

- A) Talab
- B) Hayotiy vositalarga bo‘lgan zaruriyat
- C) Ist‘emol jarayonida qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan vosita
- D) Insonning muayyan sharoitda yashashi va kamol topishi uchun zarur bo‘lgan narsalarga muhtojligi

112. Maktab binosidan, mulkidan ta‘lim berishdan boshqa maqsadda foydalanish uchun kimdan ruxsat olish lozim?

- A) Tuman birlashmalaridan
- B) Davlat mulki qo‘mitasidan
- C) Maktab rahbaridan
- D) Hokimiyatdan

113. Iste‘mol xarajatlarining turlari qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?

- A) Mavsumiy va tarkibiy
- B) Majburiy va erkin
- C) Bevosita va bilvosita
- D) To‘g‘ri va egri

114. Kishining barcha insoniy va moddiy kapitallar yig‘indisi nima deyiladi?

- A) Jamg‘arma
- B) Sug‘urta
- C) Tadbirkorlik
- D) Boylik

115. Kelajakda ehtiyojlarni qondirish uchun jamg‘arilgan pul nima deyiladi?

- A) Jamg'arma   B) Sug'urta
C) Tadbirkorlik   D) Boylik

116. Iqtisodiyot faniga oid bir necha asarlar yozgan grek faylasufi kim?

- A) Adam Smitt   B) Ernest Engel
C) Ksenofont   D) Alfred Marshall

117. Barcha tovar va xizmatlarni ayirboshlash mumkin bo'lgan maxsus tovar bu nima?

118. Tovarining narxi qayerda aniqlanadi?

119. Iqtisodiyot faniga "ko'rinmas qo'l" ifodasini kim kiritgan?

120. Nominal daromadning muayyan davrdagi narxlar o'zgarishiga nisbatan qiymati nima deyiladi?

121. Yer, yer usti va yer osti boyliklari, suv, o'simlik va hayvonot dunyosi hamda boshqa tabiiy resurslar qanday boylik hisoblanadi?

122. Bozorda davlat tomonidan qat'iy qilib o'rnatiladigan, bozor narxidan farqli bo'lgan narx qanday ataladi?

- A) Qiymat   B) Omonat   C) Qat'iy narx   D) Taqchil bozor

123. Kim millat boyligi ishlab chiqarish hajmiga bog'liq deb ta'riflagan?

- A) Arastu   B) Ksenofont   C) Adam Smit   D) Robert Giffen

124. Talab chizig'i qaysi harf bilan belgilanadi ?

- A) F   B) D   C) R   D) S

125. Aqliy mehnat mahsuli bo'lgan tovarlar oldi-sotdi jarayoni amalga oshiriladigan makon nima deb aytiladi?

- A) Mehnat bozori   B) Intellektual tovarlar bozori
C) Kitoblar do'koni   D) Tovar birjasi

126. Nima iqtisodiyotni tartibga solib turadi?

- A) Tadbirkorlik   B) Xususiy mulkchilik   C) Bozor   D) Raqobat

127. Kundalik turmushda ularsiz yashab bo'lmaydigan birlamchi xarajatlar qanday nomlanadi?

- A) Majburiy xarajatlar   B) Erkin xarajatlar   C) Ijara haqi   D) Daromad

128. "Ekonomikos" so'zining o'zbek tilidagi ma'nosini ko'rsating.

- A) Mamlakat miqyosidagi iqtisodiyotni o'rganish
B) Iqtisodiy ne'matlarni yaratish
C) Uy xo'jaligini yuritish san'ati
D) Korxona va tarmoq iqtisodiyotini o'rganish

129. Jamg'arishning asosiy dushmani nima?

- A) Bozor   B) Raqobat   C) Davlat qarzi   D) Inflyatsiya

130. Xaridorlar o'rtasidagi raqobat nimaga olib keladi?

- A) Narxning oshishiga
B) Narxning tushishiga
C) Narx o'zgarmaydi
D) Inflyatsiyaga

131. Kishilar guruhi egalik qiladigan mulk qanday ataladi?

- A) Davlat mulki   B) Xususiy mulk   C) Shaxsiy mulk   D) Jamoa mulki

132. Jamiyat (mamlakat) iqtisodiy hayotini tashkil qilish shakli nima deb ataladi?

133. Ayirboshlash maqsadida ishlab chiqarilgan mahsulot nima deyiladi?

134. Muomala, o'lchov va jamg'arish vositasi nima hisoblanadi?

135. Tovar qiymatining puldagi ifodasi nima?

136. Kishining ma'lum vaqt davomida (bir oyda yoki bir yilda) ishlab topgan va qo'lga kiritgan barcha moddiy hamda pul tushumlari nima deb ataladi?

137. Quyidagi holatlardan qaysi birida pul jamg'arish vazifasini bajaradi ?

- A) Ishchiga maosh belgilanadi
B) Yevroning so'mdagi qiymati aniqlandi
C) Omonatchi pulini bankka qo'ydi
D) Naqd pulga tovar sotib oldi

138. Bir birlik tovar qiymatining puldagi ifodasi nima deyiladi?

- A) Narx   B) Qiymat   C) Tannarx   D) Sifat

139. Taklif chizig'i qaysi harf bilan belgilanadi ?

- A) F   B) D   C) R   D) S

140. Tovarining bozor muvozanat narxiga mos talab (yoki taklif) miqdori nima deyiladi?

- A) Tovarining bozor narxi   B) Talab miqdori

C) Muvozanat miqdori

D) Taklif miqdori

141. Mulkka egalik qiluvchi shaxs kim deyiladi?

A) Fermer

B) Bankir

C) Mulkdor

D) Rahbar

142. Qachondan boshlab mamlakatimiz hududida oltin, kumush, misdan tangalar zarb qilina boshlagan?

A) Mil.av. V-IV asrlardan

B) Mil.av. IV-III asrlardan

C) Mil.av. III-II asrlardan

D) Mil.av. II-I asrlardan

143. Mahsulot ishlab chiqarishda qaysi resurslardan foydalanish, qanday usul va ketma-ketlikda ishlov berish yo'l-yo'rig'I nima deb ataladi?

A)Texnologiya

B)Mahsuldorlik

C)Unumdorlik

D)Ixtisoslashuv

144. Ishlab chiqarish jaroyonida qanday ne'matlar yaratiladi?

A) Erkin

B)Tekin

C)Moliyaviy

D)Iqtisodiy

145. Pulning zamonaviy ko'rinishini belgilang.

A)Plastik kartochka

B)Chek

C)Tangalar

D)Qog'oz pullar

146. Miloddan avvalgi 425-356-yillarda yashagan faylasuf kim?

A)Adam Smitt

B)Ernest Engel

C)Ksenafont

D)Alfred Marshall

147.Odamlarning iqtisodiy qarorlar qabul qilishi bilan bog'liq tovarlar va xizmatlar ishlab chiqarish layoqati nima deb ataladi?

148. Bozorda davlat tomonidan qat'iy qilib o'rnatilgan bozor narxidan farqli bo'lgan narx nima deyiladi?

149. Adam Smit fikri bo'yicha, millat boyligi nimaning hajmiga bog'liq?

150. Davlat korxona va tashkilotlariga tegishli mol mulk qanday mulk hisoblanadi?

151. Ba'zida shart-sharoit, an'analar, mahalliy zarurat tufayli bir butun hudud, hatto mamlakatlar ham ko'proq mahsulotlarning ayrim turlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashadi. Braziliya nima ishlab chiqarishga ixtisoslashgan?

152."Ish bilan ta'minlash, foizlar va pullarning umumiy nazariyasi" kitobining muallifi kim?

A)Adam Smit

B)Jon Meynard Keyns

C)Alfred Marshall

D)Ksenofont

153.Jismoniy shaxslarning soliqqa oid huquqbuzarliklar sodir etganligi uchun javobgarligi necha yoshdan boshlab vujudga keladi?

A)14

B)15

C)16

D)18

154.Agar ishlab chiqaruvchi barcha resurslarini ishga solsa ko'pi bilan 100 dona A tovardan va 200 dona B tovardan ishlab chiqaradi. A tovardan 120 dona ishlab chiqarishga qanday erishish mumkin?

A)Hech bir sharoitda bunga erishib bo'lmaydi

B)B tovarni ihlab chiqarishni kamaytirish evaziga erishish mumkin

C)Qattiq tejamkorlik asosida erishish mumkin

D) Faqat qo'shimcha sarmoya sarflab erishish mumkin

155.Korxona umumiy xarajatlari 320 mln so'm, shundan 40% doimiy xarajat bo'lsa, doimiy va o'zgaruvchan xarajatlar miqdorini toping?

A)FC=128mln; VC=8mln

B)FC=128mln; VC=192mln

C)FC=300mln; VC=192mln

D) FC=8mln; VC=312mln

156.Kompaniya narxi nima?

A)Barcha mol mulk narxi

B)Barcha ko'chmas mulk narxi

C)Barcha naqd pullar miqdori

D)Barcha aksiyalarning umumiy narxi

157.Pulning o'lchov vositasi vazifasi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

A)Bankka 150000 so'm omonat qo'yildi

B)80000 so'mga tufli sotib olindi

C)Kreditga 100000 so'm olindi

D)Uyning narxi 24000000 so'm deb belgilandi

158.Oligopoliya nima?

A)Bozorda narxsiz raqobat bo'lmaydigan, raqobat vositasida sifatida asosan mahsulot sifati, xizmat ko'rsatish va reklamani afzal ko'ruvchi bir nechta yirik sotuvchilarning mavjudligi

B)Bozorda narxli raqobat bo'ladigan, raqobat vositasida sifatida asosan mahsulot sifati, xizmat ko'rsatish va reklamani afzal ko'ruvchi bir nechta yirik sotuvchilarning mavjudligi

C)Bozorda narxli raqobat bo'lmaydigan, raqobat vositasida sifatida asosan mahsulot sifati, xizmat ko'rsatish va reklamani afzal ko'ruvchi bir nechta yirik sotuvchilarning mavjudligi

D)Bozorda turli raqobat bo'lmaydigan, raqobat vositasida sifatida reklamani afzal ko'ruvchi bir nechta yirik sotuvchilarning mavjudligi

159.Korxonaning umumiy xarajatlari 500 mln so'm, shundan 40% doimiy xarajat bo'lsa, doimiy va o'zgaruvchan xarajatlar miqdorini toping?

A)FC=128mln; VC=8mln

B)FC=128mln; VC=192mln

C)FC=300mln; VC=200mln

D) FC=200mln; VC=300mln

160.Aksiyalarning nazorat paketi nimaga teng?

A)50 % aksiya + 1 ta aksiya

B)49 % aksiya + 2 ta aksiya

C)48 % aksiya + 3 ta aksiya

D)47 % aksiya + 4 ta aksiya

161.Qaysi budjetga tushishiga qarab soliqlarni farqlaydilar?

A)Jismoniy va yuridik shaxslardan olinadigan soliqlar

B)Bevosita va bilvosita soliqlar

C)Davlat va mahalliy soliqlar

D)Hech qaysi soliqlar farqlanmaydi

162. Iqtisodiy tizimlarning asosiy belgilarini aniqlang: 1- bozor iqtisodiyoti 2- buyruqbozlik iqtisodiyoti 3- an'anaviy iqtisodiyot. a-mamlakatda ishsizlar yoq b- mulk davlatga tegishli v- narxni bozor aniqlaydi g- insonlar kam mahsulotdan qoniqadilar d- ish haqini davlat belgiladi e- xususiy mulk keng tarqalgan.

A)1.-v,e 2-b,d 3-a,g

B) 1-v,g 2-a,d 3- a,g

C) 1-g,e 2-e,d 3-a,g

D)1-v,e 2-b,e 3-v,g

163.Iqtisodiy tizimlar nechta turga bo'linadi?

A) 3

B) 4

C) 5

D) 10

164.Fond birjasi nima?

A)Valyuta bozori

B)Mehnat bozori

C)Qimmatli qog'ozlar bozori

D)Ulgurji tovarlar bozori

165.Qaysi iqtisodchi olim fikri bo'yicha millat boyligi ishlab chiqarish hajmiga bog'liqdir?

A) Adam Smit

B) Alfred Marshall

C) Jon Meynard Keynes

D) Ksenofont

166.Korxona ishlab chiqarilgan mahsulot birligidan 1000 so'm foyda ko'rayotgan edi. Agar korxona bir birlik mahsulot narxini o'zgartirmagan holda uni ishlab chiqarish xarajatlarini 1000 so'mga kamaytirib, mehnat unumdorligini 20% oshirsa mahsulot birligidan qancha foyda ko'radi?

A)3000 so'm

B)2000 so'm

C)3900 so'm

D)4000 so'm

167.Markazlashgan rejali iqtisodiyot tizimi qaysi davlatlarda mavjud edi?

A)Rivojlangan mamlakatlarda

B)Rivojlanayotgan mamlakatlarda

C)Sobiq ittifoq mamlakatlarda

D)Qoloq mamlakatlarda

168.Aksiyaning nominal qiymati nima?

A)Bozordagi aksiya narxi

B)Aksiyador qo'lidagi aksiyalar soni

C)Aksiya chiqargan paytdagi unga yozilgan son, qiymat

D)Aksiya kursining o'zgarishi

169.Monopoliya turlarini sanang

A)Tabiiy va capital

B)Tabiiy va sun'iy

C)Tabiiy va mehnat

D)Iqtisodiy va ijtimoiy

170.Ko'lam samarasi nima?

A)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatning qisqarishi

B)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatning ortishi

C)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatlari

D)Ishlab chiqarish natijasida mahsulotga sarflanadigan xarajatning qisqarishi

171.Bozor tizimida nima iste'molchi va ishlab chiqaruvchilarga tovarni ishlab chiqarish hamda taqsimlash bo'yicha qimmatli ma'lumot beradi?

A) Bozor

B) Narx

C) Iste'molchi

D) Ishlab chiqaruvchi

172. Qaysi javobda soliq munosabatlarining subyektlari keltirilgan?

A)Soliq to'lovchilar va vakolatli organlar

B)Chet el fuqoralari

C)Mamlakat korxonalari va fuqoralari

D)Nafaqaxo'r va ishchilar

173.Sof raqobat bozoriga misollar keltiring?

A)Transport xizmati bozori

B)Uyali telefon aloqa xizmati bozori

C)Dehqon va qimmatbaho qog'ozlar bozori

D)Temir yo'l xizmati bozori

174.O'zbekistondagi oligopolistik firmalarga misol keltiring

A)UzDaewoo avto

B)UMS, USELL, Bilayn

C)"Oloy" kiyim – buyum bozori

D)"Chorsu" dehqon bozori

175.Tovar narxining 1 % kamayishi natijasida unga bo'lgan talab hajmi 3 % ga oshsa, bunday talab qanday holatda bo'ladi?

A)Noelastik

B)Elastik

C)Birlik elastik

D)Mutloq elastik

176.Monopoliya sharoitida narxlar qanday holatda boladi?

A)Narxlar past, ishlab chiqarish esa ko'p bo'ladi

B)Narxlar yuqori, ishlab chiqarish esa kam bo'ladi

C)Narxlar past, ishlab chiqarish ham kam bo'ladi

D)Narxlar baland, ishlab chiqarish esa ko'p bo'ladi

177.Odamlar nima maqsadda pul jamg'aradilar?

A) Qimmatbaho narsalar sotib olish uchun

B) Kelajakdagi ehtiyojlarni qondirish uchun

C) Sayohatga chiqish uchun

D) Avtomobil sotib olish uchun

178.Soliqqa tortishning asosiy tamoyillaridan biri adolatlilik tamoyilini toping?

A) Soliqqa oid hujjatlarda aniqlangan har qanday noaniqliklar soliq to'lovchi foydasiga hal qilinadi

B) Soliq solish umumiy bo'lib, soliq tizimida imtiyozlarni belgilash hamda shaxsni kamsitishga yo'l qo'yilmaydi

C) Soliq solish masalalarini tartibga soluvchi har qanday me'yoriy-huquqiy hujjatlar rasmiy nashrlarda e'lon qilinishi shart

D) Soliqlar barcha fuqarolar uchun majburiy to'lov hisoblanadi

179.Iqtisodiyot fanining tarkibiy qismlarini ko'rsatib bering.

A) Makroiqtisodiyot va mikroiqtisodiyot

B) Tabiat,odamlar va odamlar tomonidan yaratilgan barcha narsalar

C) Ishlab chiqarish,taqsimlash,ayirboshlash va iste'mol qilish

D) Davlat,ishlab chiqaruvchilar oila uy-xo'jaliklari

180.Har bir kishining farovon yashashi ko'p jihatdan uning nima qilishga bog'liq?

A)Qo'lga kiritadigan yutuqlar bilan qo'ldan boy beradigan imkoniyatlarini qilishga bog'liq

B)Oqilona iqtisodiy qaror qabul qilishga bog'liq

C)Har bir yechimni yechib qilishga bog'liq

D)Muammoni aniqlab qilishga bog'liq

181.Soliq to'lovchining faoliyatidan kimlar bahramand bo'ladi?

A)Ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar

B)Davlat va butun jamiyat

C)Hukumat va bank

D)Tuman hokimi va markaziy hokimiyat

182.Soliq to'lovchilarning huquqlari kim tomonidan kafolatlanadi?

A) Soliqqa tortishning direktori

B) Soliq subyekti

C) Davlat

D) Soliq inspektori

183.Monopoliyaga qarama – qarshi bo'lgan holat nima deb ataladi?

A)Megapoliya

B)Oligopoliya

C)Duopoliya

D)Monopsoniya

184.Mamlakatimizdagi soliq tizimi asosiy tamoillarini to'g'ri ketma-ketlikda joylashtiring?

A)Majburiylik, aniqlilik, adolatlilik, yagonalik, oshkoralik, soliq to'lovchining haqligi

B)Majburiylik, adolatlilik, yagonalik, aniqlilik, soliq to'lovchining haqligi, oshkoralik

C)Aniqlilik, adolatlilik majburiylik, oshkoralik, yagonalik, soliq to'lovchining haqligi

D)Majburiylik, oshkoralik, yagonalik, soliq to'lovchining haqligi, adolatlilik, aniqlilik

185.Reklama ommaviy axborot vositalarida iste'molchilarga tovar haqida ma'lumot berish bilan birga ularning tovarga bo'lgan .....ni oshirishga qaratilagan tashviqot tadbiri.

A)Xohishi

B)Taklifi

C)Talabi

D)Qarori

186. Talab (qp) -2p+5000, taklif (qs) p+3500 funksiyalari bilan berilgan. Tovarining muvozanat narx va muvozanat miqdorini toping.

A) p₀=600, q₀=2400

B) p₀=500, q₀=4000

C) p₀=500, q₀=4500

D) p₀=400, q₀=4000

187. Narx o'zgarishi bilan talab o'zgarishi bir xil bo'lsa elastiklik nimaga teng bo'lagi?

188. Talab elastik bo'lsa, narx va yalpi tushum qanday o'zgaradi?

189. Kichik va o`rta firmalar bozordan chiqib ketmasliklari uchun kam foyda olishga ham rozi bo`ladilar, yirik monopol firmalar raqobatchilarini bozordan siqib chiqarish uchun bir qancha vaqt hatto foyda olmasdan faoliyat yuritadilar. Bu holatda raqobatning qanday turidan foydalanilyapdi.

190. Monopsoniya nima?

191. Soliqlarni oshirilishi ishlab chiqaruvchilarga qanday ta`sir ko`rsatadi?

192. Taklif chizig`i S nimani ko`rsatadi?

193. “Naflilikning kamayib borish qonuni” nimadan dalolat beradi?

194. Aksiyadorlik jamiyati nima?

195. Aksiyalarini ochiq savdoda sotadigan jamiyat qanday nomlanadi?

196. Agar sherikchilik asosida tuzilgan firmada ko`rilgan zararni jizom jamgarmasiga qo`shilgan hissaga qarab qoplasa bunday jamiyat qanday nomlanadi?

197. Tovar shtrix-kodi o`zida nimalarni mujassamlashtirgan?

198. Shaxsiy mulkni davlat mulkiga aylantirish qanday nimlanadi?

199. Qanday qonun asosida g`irrom raqobat usulidan foydalanganlarga jazo tayinlanadi?

200. Bozor iqtisodiyotining asosiy xususiyatlari nimalar?

201. Bozor iqtisodiyoti sharoitida nima erkin iqtisodiy faoliyat yuritish va tadbirkorlikni rag`batlantirib turadi?

202. Hozirda an`anaviy iqtisodiyot qaysi davlatlarda hukm surmoqda?

A)Germaniya va Italiya B)Afrika va Sibir taygasi

C)O`zbekiston va Rossiya D)Meksika va Kanada

203.”Barcha hollarda bozorda sotish uchun qanchalik ko`p narsalar keltirilsa, ularning o`z xaridorini topa oladigan narxi shunchalik past bo`ladi” degan g`oyaning muallifi kim?

A)Adam Smit

B)Alfred Marshall

C)Ksenofont

D)Jon Meynard Keyns

204. Qaysi iqtisodiy tizimda barcha iqtisodiy munosabatlar qat`iy rejalar asosida amalga oshiriladi?

A)Mahsulotlar iste`molchilarga davlat tomonidan taqsimlanadi

B) Boshqarish bozor Iqtisodiyoti omillari orqali amalga oshiriladi

C)Mamlakatda ishsizlik yo`q

D)Tadbirkorlikka keng yo`l berilgan

205. Qarorning qadr-qimmati va nafi nima bilan o`lchanadi?

A)Insoniy va moddiy kapitallari yig`indisi bilan o`lchanadi

B)Puli va boyligi bilan o`lchanadi

C)Alohida olingan shaxsga hamda jamiyatga keltiradigan qiymati bilan o`lchanadi

D)Aqliy mehnat mahsuli bilan o`lchanadi

206. Mamlakatda “natural xo`jalik” deb ataluvchi iqtisodiy tizim hukm suradi. Bunda:

A)Asosiy mulk davlatga tegishli

B)Mamlakat aholisi uchun zarur bo`lgan barcha mahsulotlar mamlakat hududida ishlab chiqaradi

C)Xususiy mulk keng tarqalgan

D)Mahsulot narxi bozorda belgilanadi

207. Miloddan avvalgi nechanchi asrda mamlakatimizda oltin, kumush zarb qilina boshlangan?

A)IV-III asrlardayoq

B)II-IV asrda

C)V-VI asrda

D)III-IV asrda

208. Bozor iqtisodiyoti sharoitida davlat qanday vazifani bajaradi?

A)Asosiy mulk davlatga tegishli

B)Davlat iqtisodiyotga minimal darajada ta`sir o`tkazadi

C)Iqtisodiyot davlat tomonidan buyruqlar asosida boshqariladi

D)Mamlakatda ishsizlik yo`q

209. Maqolni davom ettiring: “Boylik molning ko`pligida emas, ...”

A)Aqlning ko`pligida

B)Ko`ngilning yumshoqligida

C)Molning ko`pligida

D)Ko`ngilning to`qligida

210. Qaysi mamlakat hududida choydan pul o`rnida foydalanilgan?

A) Xitoy

B) Qadimgi Gretsiya

C) Rim

D) Mongoliya

211.”Xalqlar boyligining tabiati va sabablar to`g`risida tadqiqot” nomli shoh asarining muallifi kim?

A)Adam Smit

B)Alfred Marshall

C)Ksenofont

D)Jon Meynard Keyns

212. Mahsulotning narxi tushsa qanday holat yuzaga keladi?

A)Xususiy tadbirkorlikka solinadigan soliqlar o`sadi

B)Iste`molchi daromadi o`sadi

C)Ishlab chiqarish resurslari narxi tushadi

D)O'rnini to'ldiruvchi tovarlar narxi tushadi

213.Mahsulot miqdori 20% ga ortdi va shu bilan birga narx 50% oshirildi. Boshqa sharoitlar bir xil bo'lganda mehnat unumdorligi qancha oshganinini toping?

A)70%   B)2 marta   C)80%   D)20%

214.Ixtisoslashuvning bir qator afzalliklari bo'lsa-da, shunday omillar bor-ki ular ixtisoslashuvni amalga oshirishning ilojini yo'q qilib qo'yadi. Bular quyidagi:

A) Mahsulot katta hajmda bir joyda ishlab chiqarilganda uni iste'molchilarga yetkazish ko'p xarajat va vaqtni talab qiladi

B)Mehnat taqsimotining to'g'ri tashkil etilganligi

C)Maxsus mashina va dastgohlarni ishlatish imkoniyati tug'iladi

D)Turli davlatlar o'rtasida iqtisodiy hamkorlik aloqalarini o'rnatadi

215. "Bozor davlatning aralashuviziz ham talab va taklif ("ko'rinmas qo'l") vositasida barqaror faoliyat ko'rsata oladi" degan fikr kimga ta'luqli?

A)Adam Smit

B)Alfred Marshall

C)Jon Meynard Keynes

D)Ksenofont

216.Soliq to'lovchining asosiy huquqlari quyidagi:

A) O'zining soliq to'lovchi sifatida huquqlari buzilgan taqdirda tegishli joylarga shikoyat qilish

B)Jismoniy yoki yuridik shaxs bo'lishidan qat'iy nazar, belgilangan muddatda soliq organlaridan ro'yxatdan o'tish

C)Korxona manzili o'zgargan paytda mahalliy soliq organlarini bu haqda o'z vaqtida xabardor qilish

D)Soliq qonunchiligi buzilgan taqdirda soliq organlarining ushbu buzilishni bartaraf etish bo'yicha talablarini bajarish

217."O'z sheriklarga jaf qilishlik bilan barobardir", degan fikrni kim aytgan?

A) Amir Temur

B) Ibn Sino

C) Alisher Navoiy

D) Abdulla Avloniy

218. "Xo'jalik yurituvchi subektlarning soliq yukini kamaytirish, mikrofirma va kichik korxonalar uchun soliq to'lovlarini 10% dan 8% ga, 2009-yildan 7% ga tushurilishi natijasida kichik biznes subektlari soni 1,9 barobar ko'paydi..." bu jumla qaysi kitobdan keltirilgan?

A) "Soliq to'lovchilar huquqlari burchlari" kitobidan

B) "O'zbekiston respublikasi soliq kodeksi" da

C) "Jahon moyaviy-iqtisodiy inqirozi, o'zbekiston sharoitida uni bartaraf etish yo'llari va choralari" kitobida

D) "O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida" kitobida"

219.Narxga ko'ra noegiluvchan talab quyidagilarni bildiradi?

A)Narx 1% o'ssa, talab 1% kamaydi

B)Narx 1% o'ssa, talab 1% ko'paydi

C)Narxning har qanday o'zgarishi umumiy tushumning o'zgarishiga olib kelmaydi

D)Narx 1% o'ssa, bu talab kattaligiga ta'sir qilmaydi

220.Ikki raqobatlashayotgan firma bir – birini yengish maqsadida o'z tovarlari narxini tushira boshladilar. "A" firma 300 so'mlik mahsulotni 240 so'mdan kuniga 400 ta sotishga erishdi. "B" firma esa 300 so'm o'rniga mahsulotni 230 so'mga tushirib, kuniga 500 ta mahsulot sotdi. Qaysi firma kuniga ko'p naf ko'radi?

Mahsulotlarning har biriga 200 so'm harajat qilingan.

A)"A" firma, kuniga 16000 so'mB)"A" firma, kuniga 21000 so'm

C)"B" firma, kuniga 15000 so'mD)"B" firma, kuniga 27000 so'm

221.Qaysi iqtisodiyot tizimida-Nima? Qanday?Kim uchun?degan savollarga jamiyatda saqlanib kelayotgan 100 yillik an'analarga muvofiq javob beriladi?

A)Aralash iqtisodiyot tizimda

B)An'anaviy iqtisodiyot tizimda

C)Markazlashgan rejali iqtisodiy tizimida

D) Bozor iqtisodiyotida

222. Engel qonuni qaysi javobda to'g'ri ifodalangan?

1.Oila xarajatlari majburiy va erkin xarajatlardan tashkil topadi

2.Oila daromadlarining ortishi majburiy va erkin xarajatlarning ham ortishiga olib keladi

3.Oila daromadlari oshganda jami xarajatlarga nisbatan oziq-ovqat xarajatlarining salmog'i kamayadi

4. Kiyim –kechak, uy-joy va energiya manbalari xarajatlari salmog'i o'zgarishsiz qoladi, madaniy va nomoddiy xarajatlar salmog'i ortib boradi

A)1,4   B)2,3   C)3,4   D)1,4

223.O'zbekistonning milliy o'ziga xos xususiyatlarini o'zida aks ettirgan bozor iqtisodiyotiga o'tishning besh tamoyili Prezident I.A.Karimovning qaysi kitobida ochib berilgan?

A)Yuksak manaviyat-yengilmas kuch

B)O'zbekiston mustaqillik arafasida

C)Jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozi va O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etish yo'llari va usullari

D) O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida

224. Qaysi qadimgi faylasuf mehnat taqsimotining ahamiyatini, uning bozor hajmi bilan bogliq ekanligini, tovar qiymatini uning muomala va foydalilik xususiyati bilan bog'liq ekanligini tushuntirib bergan?

- A) Aristotel   B) Erotosfen   C) Ksenofont   D) Demokrit

225. Qachon iste'molchi mustaqilligi yuzaga keladi?

- A) Iste'molchi istagan tovarni sotib olganda
B) Iste'molchiga barcha tovarlar taklif qilinganda
C) Nima va qancha ishlab chiqarilishi kerak? – muammosini faqat iste'molchi xoxishiga qarab hal etilganda
D) Nima va qancha ishlab chiqarilishi kerak? – muammosini faqat ishlab chiqaruvchi hohishiga qarab hal etilganda

226. Quyidagi xususiyatlarga ega bo'lgan buyumlardan pul sifatida foydalanish mumkin: 1- qalbakilashtirish qiyin bo'lgan 2- jamgarma sifatida qo'llanilsa 3- qulay, ixcham 4- muomala vositasi 5- chidamli

- A) 1.3.5   B) 2.4.5.   C) 1.2.3.   D) 3.4.5.

227. Reklamaning afzalliklarini ko'rsating.

1. Iste'molchilar manfaatiga xizmat qiladi. 2. Reklama katta moliyaviy xarajatlarni talab qiladi.
3. Ommaviy axborot vositalari reklama beruvchilarga qaram bo'lib qoladi. 4. Reklama ko'pincha narxlar pasayishiga olib keladi. 5. Reklama iste'molchilar talabining ko'payishi, ishlab chiqaruvchilar foydasining ortishi va iqtisodiyotning o'sishiga olib keladi.

- A) 2;3;5   B) 1;2;3   C) 2;3;5   D) 1;4;5

228. "Odam esa o'z mehnati bilan o'ziga ovqat, kiyim-kechak, turar joy yaratadi. Shu maqsadda inson dehqonchilik va hunarmandchilik bilan shug'ullanishi kerak". Bu so'zlarni kim aytgan?

- A) Amir Temur   B) Ibn Sino   C) Alisher Navoiy   D) Mirzo Ulug'bek

229. Proporsional soliq stavkasida korxonaning mol-mulki qiymati ko'p yoki kam bo'lishidan qat'iy nazar undiriladigan mol-mulk solig'i stavkasi necha foizni tashkil qiladi?

- A) 20%   B) 7.5%   C) 4%   D) 10%

230. Oziq-ovqatlar narxi 2 marta ortsa aholi omonatlari necha marta qadrsizlanadi?

- A) Qadrsizlanmaydi   B) Shuncha marta qadrsizlanadi
C) O'garmaydi   D) Qadrsizlanishi ham, qadrsizlanmaysizligi ham mumkin

231. Mehnat taqsimotining asosida nima yotadi?

- A) Mahsuldorlikni oshirish   B) Asbob-uskunalarining holati
C) Ishchilarning malakasi   D) Investitsiya

232. Markazlashgan rejali iqtisodiy tizimda asosiy qarorlarni kim qabul qiladi?

- A) Tuman hokimligi   B) Markaziy hukumat
C) Markaziy bank   D) Hokimiyat

233. An'anaga asoslangan iqtisodiy tizimda ya'ni o'tmishda amal qilingan usullar bilan belgilanadi? Bu qaysi urf-odatlar?

- A) Ayirboshlash va iste'mol qilish   B) Axborot berish va rag'batlantirish
C) Ishlab chiqarish va taqsimlash   D) Taqsimlash va axborot berish

234. Aholi sotib oladigan muayyan tovar va xizmatlarning ma'lum boshlang'ich narxlarga nisbatan o'zgarishini nima ifodalaydi?

- A) Iste'mol narxlari indeksi   B) Iste'mol narxlari qiymati
C) Iste'mol narxlari foizi   D) Narxlarning qiymati

235. Qaysi inson o'z moddiy ehtiyojlarini qondirar ekan, atrofdagi odamlarga va umuman jamiyatga ziyon-zahmat yetkazmaslikka intiladi?

- A) Aqlli va bilimdon inson   B) Boy-badavlat inson
C) Yuksak manaviyatli inson   D) Oqilona iqtisodiy qaror qabul qilgan inson

236. Monopol raqobat bozoriga misollar keltiring?

- A) Transport xizmati bozori   B) Salqin ichimliklar bozori
C) Avia qatnovlari xizmati bozori   D) Dehqon va qimmatbaho qog'ozlar bozori

237. Daromad solig'i, korxonalar foyda solig'i va yer solig'i qanday soliq turi hisoblanadi?

238. Ikki yoki undan oshiq joyda ishlaydigan kishilar soliq inspeksiyasiga nima topshirishi shart?

239. Mahsulot ishlab chiqarish jarayonida ishchilar o'rtasida ishlarning taqsimlab olinishi qanday nomlanadi?

240. Qanday hujjat asosida soliqlar va boshqa tolovlar bo'yicha hisob kitoblar tashkil etiladi?

241. Soliq munosabatlarida soliq xizmati, bojxona, moliya tashkilotlari qanday vazifani bajaruvchi hisoblanadi?

242. Aksiya kursi deganda

243. Asosiy ishlab chiqarish vositalarining eskirgan qismini mahsulot tannarxiga o'tkazish nima deyiladi?

244. Ichki moliyaviy mablag'lar manbalariga nimalar kiritiladi?

245. Biror bir ko'rsatkich bo'yicha eng yo'qori foyda olish nima deyiladi?

246. Agar mamlakatda iste'mol tovarlari narxi 5 marta oshsa, aholining jamgarmalari qancha qadrsizlanadi?

247. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqarish vositalarining asosiy qismi kimning qo'lida bo'ladi?

248. Normal tovarlar deganda....

249. I.A.Karimovning qaysi asarida bozor iqtisodiyotiga o'tishning asosiy tamoillari to'la ochib berilgan.

250. "Ekonomiks" kitobi qachon, kim tomonidan yaratilgan?

251. O'zbekistonda chet el firmalari bilan birgalikda qo'shma korxonalar tashkil etildi. Bu faoliyatlar qaysi islohat asosida tashkil etildi?

252. "Agar aholi soliq tizimi orqali kambag'allashib ketsa, davlat ham oqibatda kambag'allashib boradi, aholining boy-badavlat yashamog'i uchun adolatli soliq tizimi zarur" deb kim hisoblagan?

A) Amir Temur B) Ibn Sino C) Alisher Navoiy D) Abdulla Avloniy

253. Pulning cheksiz hajmda jamg'arish mumkin bo'lgan maxsus tovar ekanligini ta'kidlagan shaxs sifatida kirgan. Bu qaysi iqtisodchi olim?

A) Adam Smit B) Alfred Marshall C) Jon Meynard Keynes D) Ksenofont

254. "Insonga xos orzu-intilishlarni ro'yobga chiqarish, uning ongli hayot kechirish uchun zarur bo'lgan moddiy va manaviy olamni bamisoli parvoz qilayotgan qushning ikki qanotiga qiyoslasak, o'ylaymanki o'rinli bo'ladi". Bu so'zlar I.A.Karimovning qaysi asaridan keltirilgan?

A) "Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch"

B) O'zbekiston mustaqillik ostonasida

C) Jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozi va O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etish yo'llari va usullari

D) Kuchli davlatdan-kuchli jamiyat sari

255. Aralash iqtisodiyot tizimda ishlab chiqarish resurslarining bir qismi davlat tasarrufidabo'lib, qolganlari esa kimlar qo'liga o'tadi?

A) Hukumat va davlatga

B) Zavod va fabrikalarga

C) Xususiy korxonalar va shaxslarga

D) Tuman hokimi va markaziy bankka

256. Finlandiya, Norvegiya va Kanada kabi qator davlatlarda qaysi iqtisodiy tizim hukm surmoqda?

A) Aralash iqtisodiyot

B) An'anaviy iqtisodiyot

C) Markazlashgan rejali iqtisodiyot

D) Bozor iqtisodiyot

257. Soliq to'lovchining majburiyatlari qaysilar?

A) Davlat tomonidan belgilangan soliq imtiyozlaridan foydalanish

B) Soliqqa oid masalalar bo'yicha soliq organlaridan zarur maslahatlar va turli ma'lumotlar olish

C) Belgilangandan ortiqcha to'langan soliqlarni qaytarish bo'yicha soliq organlariga murojaat qilish

D) Korxona manzili o'zgargan paytda mahalliy soliq organlarini bu haqda o'z vaqtida xabardor qilish

258. Kapital resurslarga nimalar kiradi?

A) Oltin, kumush va bronza

B) Havo, suv va quyosh

C) Bino va inshootlar

D) Yer osti va yer usti boyliklari

259. Investitsiyalar deb nimaga aytiladi?

A) Ishlab chiqarish xarajatlari

B) Xomashyo xarajatlari

C) O'zgarmas xarajatlar

D) Kapital mablag'larni sotib olishga ketgan xarajatlar

260. Progressiv soliq nima?

A) Daromad kamaysa, soliq stavkasi oshadi

B) Daromad oshsa, to'lanadigan soliq stavkasi pasayadi

C) Daromad oshsa, to'lanadigan soliq stavkasi ko'payadi

D) Soliq stavkasi o'zgarmas bo'ladi

261. Ishlab chiqarish kim tomonidan amalga oshirilayotganiga qarab

A) Iste'molchilar uchun tayyor mahsulot ishlab chiqarish

B) Xususiy sektoridagi ishlab chiqarish

C) Ishlab chiqaruvchilar uchun mahsulot ishlab chiqarish

D) Kapitaldan ko'p foydalaniladigan ishlab chiqarish

262. Iste'molchilarda tamakini sotib olishga bo'lgan xoxish, ya'ni talab bo'lmasa, fermer xo'jaliklari tamaki ekmay qo'yishadi. Chunki uni hech kim sotib olmaydi va undan foyda yo'q. Uning o'rniga esa foydaliroq bo'lgan don ekinlarni ekishadi. Bu qaysi iqtisodiyotga tegishli?

A) Aralash iqtisodiyot

B) An'anaviy iqtisodiyot tizim

C)Markazlashgan rejali iqtisodiyot tizimi

D)Bozor iqtisodiyoti tizimi

263.Narxlarning rag`batlantirish vazifasini toping?

A) Bino egasi uni ofis binosi uchun ijaraga beradi

B) Gaz,elektr energiyasi,ko`mir,o`tin va boshqa yonilg`ilarni sotib olish

C) Soya o`simligining narxi makkajo`xori narxiga nisbatan ortishi fermerlarni ko`proq soya o`simligi va kamroq makkajo`xori ekishga da`vat etadi

D) Ishchi kuchi uchun ham ish haqi to`lanadi

264.Monopoliyaga qarama – qarshi bo`lgan holatni nima deyiladi?

A)Oligopoliya

B)Sof monopol bozor

C)Raqobat bozori

D)Monopsoniya

265.Sof monopol bozoriga misollar keltiring?

A)Turli maishiy xizmatlar bozori

B)Transport xizmati bozori

C)Uyali telefon aloqa xizmati bozori

D)Temir yo`l xizmati bozori

266.Adam Smitning fikri bo`yicha, xarajatlar nimani shakllantiradi?

A) Bozorni

B) Tovarni

C) Narxni

D) Budjetni

267.Regressiv soliq nima?

A)Daromad oshsa, to`lanadigan soliq stavkasi ko`payadi

B)Daromad oshsa, to`lanadigan soliq stavkasi pasayadi

C)Daromad kamaysa, soliq stavkasi oshadi

D)Soliq stavkasi o`zgarmas bo`ladi

268.Xarajatlarni taqsimlang.1.oziq-ovqat 2.kommunal to`lovlar 3.transport 4.madaniy ehtiyoj 5.xo`jalik maishiy tovarlari 6.uzoq muddatli tovarlar .

Quyidagi sarflarni mos xarajatlarga yozing.

a)sut b)Sovun v)Avtobusga chipta g)kastrulka d)kitob e)sirk tomoshasi bileti j)kartoshka z)tish pastasi i)uydan foydalanish to`lovlari k)mebel l)muzlatkich

A) 1a,j 2i 3v 4d,b 5e,g,z 6k,l

B) 1a,j 2i 3v 4d,e 5b,g,z,l 6k,

C) 1a,j 2i 3v 4d,e,z 5b,g, 6k,l

D) 1a,j 2i 3v 4d,e 5b,g,z 6k,l

269.Firma o`z raqibiga qaraganda kamroq narxni taklif etsa, bu qanday raqobat boladi?

A)Narxli raqobat

B)Narxsiz raqobat

C)Yetuk raqobat

D)G`irrom raqobat

270.Korxona ishlab chiqarilgan mahsulot birligidan 1000 so`m foyda ko`rayotgan edi. Agar korxona bir birlik mahsulot narxini o`zgartirmagan holda uni ishlab chiqarish xarajatlarini 1000 so`mga kamaytirib, mehnat unumdorligini 20% oshirsa mahsulot birligidan qancha foyda ko`radi?

A)3000 so`m

B)2000 so`m

C)3900 so`m

D)4000 so`m

271.Tovarga bo`lgan talab va taklif mos ravishda  $Q_d=13000-2p$  va  $Q_s=3p+2000$  funksiyalar bilan berilgan. Agar davlat tomonidan 1 kg tovar narxi qat`iy 2000 so`m qilib belgilansa, bozorda qancha tovarga taqchillik yuzaga keladi?

A)1000 kg

B)6000 kg

C)3000 kg

D)4000 kg

272.Kafolat muddati yoki ishga yaroqlilik muddati belgilanmagan tovarlar uchun iste`molchi tovar sotib olingan kundan boshlab, qancha muddat ichida o`z huquqlarini himoya qila oladi?

A)Kamchiligi aniqlangan vaqtning o`zida

B)2 yil davomida

C)2 oy ichida

D)6 oy ichida

273.Milliy pulimiz so`m qachon joriy qilindi va muomalaga kiritildi?

A)1993 yil 1-noyabrda

B)1994 yil 1-iyulda

C)1994 yil 1-avgustda

D)1994 yil 1-oktyabrda

274. Talab (qp) - $4p+800$, taklif (qs) $p+100$ funksiyalari bilan berilgan. Tovarning muvozanat narx va muvozanat miqdorini toping.

A) $p_0=140$, $q_0=240$

B) $p_0=140$, $q_0=220$

C) $p_0=200$, $q_0=240$

D) $p_0=400$, $q_0=500$

275. Qanday holatda talabning narxga ko`ra egiluvchanligi yuqori bo`ladi?

A)Zebu-Ziynat buyumlariga nisbatan kundalik ehtiyoj tovarlarida

B)Iste`molchi mazkur tovarni o`zi uchun ko`proq foyda keladigan qilib qo`llaydigan holda

C)Tovar ishlab chiqarishning muqobil xarajatlari qanchalik ko`p bo`lsa

D)Tovar iste`molchiga kamroq zarur bo`lsa

276."Monopol faoliyatni cheklash to`g`risida"gi qonunga ko`ra, bozorda sotuvhi firmalarning: Narxlar ustidan o`z nazoratini o`rnatilishi, bu qonunni buzganlar uchun qaysi iqtisodiy jazolar qo`llaniladi?

A) Bozorga kirishi taqiqlab qo`yiladi

B) G`irromlik qilish bilan topilgan foydadan mahrum qilish

C) Qamoq jazosiga mahrum etilishi

D) Ishdan bo'shatiladi

277.Ochiq turdagi mas'uliyati cheklangan jamiyatlarda aksionerlarning qanday imkoniyatlari mavjud?

A)Aksiya egasi xoxlagan paytda o'z aksiyalarini sotadi

B)Aksiya egasi xoxlagan paytda o'z aksiyalarini sota olmaydi

C)Aksiya egasi o'z aksiyalarini sotishi mumkin emas

D)Aksiya egasi xoxlagan paytda o'z aksiyalarini sotishi uchun boshqalarni ruxsatini olishi zarur

278.Doimiy xarajatlar nima?

A)Ishlab chiqarish hajmi qancha bo'lishidan qat'iy nazar o'zgarishsiz qoladigan xarajatlar

B)Ishlab chiqarish hajmi qancha bo'lishidan qat'iy o'zgarmaydigan xarajatlar

C)Ishlab chiqarish xarajatlari

D)Ishlab chiqarishga zarur bo'lgan xomashyo xarajatlari

279.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoniga binoan fuqarolarning banklar depozitlaridagi omonatlari, ularning miqdoridan qat'iy nazar,davlat tomonidan to'la kafolatlanadi. Bu Prezidentimizning qaysi kitobida yozilgan?

A) Yuksak manaviyat-yengilmas kuch

B) O'zbekiston mustaqillik arafasida

C) Jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozi va O'zbekiston sharoitda bartaraf etish yo'llari va usullari

D) O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida

280.Ko'lam samarasi nima?

A)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatning qisqarishi

B)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatning ortishi

C)Ishlab chiqarishning hajmi ortishi bilan mahsulot birligiga sarflanadigan xarajatlar

D)Ishlab chiqarish natijasida mahsulotga sarflanadigan xarajatning qisqarishi

281.Maktabga tegishli barcha mol-mulk davlat mulki bo'lib, undan foydalanish huquqi maktab jamoasiga, unga egalik qilish huquqi kimga tegishli?

A)Tuman hokimiga

B)Markaziy hukumatga

C)Markaziy bankga

D)Hokimiyatga

282.Raqobat nima?

A)Bozorda turli firmalar tomonidan ma'lum xaridorlarga aynan bir hil mahsulotni taklif etilishi

B)Bozorda turli firmalar tomonidan ma'lum xaridorlarga turli hil mahsulotni taklif etilishi

C)Bozorda turli firmalar tomonidan ma'lum xaridorlarga mahsulotni taklif etilishi

D)Bozorda turli firmalar tomonidan bir hil mahsulotni taklif etilishi

283.Oligopol raqobat bozoriga misollar keltiring?

A)Poyafzal bozori

B)Muzqaymoq bozori

C)Turli maishiy xizmatlar bozori

D)Umumiy ovqatlanish shoxobchalari bozori

284.Tashqi xarajatlar nima?

A)Ishlab chiqarish omillarini sotib olish

B)Ishlab chiqarish omillarini sotib olish uchun ketgan xarajatlar

C)Ishlab chiqarish omillarini sotib olish uchun olingan qarz

D)Ishlab chiqarish omillarini olib kelish uchun ketgan sarflar

285.Davlat soliq xizmatining qaysi tashkilotlari davlatning vakolatli organlari hisoblanadi?

A)Tuman hokimi va davlat soliq inspektori

B)Markaziy bank va hukumat

C)Sug'urta kompaniyalari va sog'liqni saqlash

D)Bojxona va moliya

286.Aksiyalar kursi nima?

A)Bozorda belgilanadi

B)Korxona tomonidan belgilanadi

C)Xaridor tomonidan belgilanadi

D)Jamiyat rahbari belgilaydi

287.Raqobat so'zining ma'nosi nima?

288. Bozorda raqobatchi o'z raqobatchisidan ustun bo'lish uchun turli usullarni qo'llaydi. Bu qanday usullar?

289. Qaysi raqobat turida xaridorlar ,yoki barcha iste'molchilar yutadilar?

290.Bu raqobat turi taklif miqdori talab miqdoridan kam bo'lganda kuzatiladi? Bu qanday raqobat?

291. Biror bir X Tovar talab chizig'ining o'ngga siljishi nimani anglatadi?

292. Daromad va foydadan olinadigan soliq qanday o'lchov birligida hisoblanadi?

13. Iqtisodiyotda o'rtacha narx-navoning muttasil pasayib borish jarayoniga nima deyiladi?

14. 2014 yilda yuridik shaxslardan undiriladigan mol-mulk solig'i stavkasi qancha qilib belgilandi?

15. Banklarning eng asosiy vazifasi nimadan iborat?

16. Davlat hududiga ayrim turdagi tovarni olib kirganlik uchun yoki davlat muassasalari tomonidan ko'rsatilgan ayrim xizmatlar uchun davlatga to'lanadigan maxsus to'lov turi nima deb ataladi?

A) Davlat qarzi   B) Davlat budjeti   C) Budget profitsiti   D) Davlat boji

17. Asbob –uskunalarning ishlatilish muddati necha yil qilib belgilanadi?

A) 5-7 yil   B) 7-8 yil   C) 6-5 yil   D) 3-4 yil

18. Mamlakat iqtisodiyotining bir marta tebranishiga –bir marta o'sib, so'ng pasayishiga ketgan vaqt nima deb ataladi?

A) Iqtisodiy davr   B) Iqtisodiy o'sish   C) Iqtisodiy rivojlanish   D) Iqtisodiy tanglik

19. Davlat budjeti deganda nimani tushunasiz?

A) Davlatning majburiyatlari rejasi

B) Davlatning inflatsiyani ishlab turishga qaratilgan tadbirlari rejasi

C) Davlatning daromadlari va xarajatlari rejasi

D) Davlatning rivojlanish dasturi

20. Davlat tomonidan muomalaga pul chiqarish nima deb ataladi?

A) Pul emissiyasi

B) Eksport

C) Pul massasi

D) Davlatning pul-kredit siyosati

21. 2014-yili mamlakatimizda jismoniy shaxslardan undiriladigan mol-mulk solig'i stavkasi mol-mulkning hisoblangan qiymatiga nisbatan necha % miqdorida belgilangan?

A) 1,4%

B) 2%

C) 4%

D) 1,2%

22. Tovarni muayyan narxda sotib olib, so'ng boshqasiga o'z foydasini ko'zlab qimmatroq narxda sotishdan iborat tadbirkorlik faoliyati nima deyiladi?

A) Ishlab chiqarish

B) Sug'urta

C) Tijorat

D) Tadbirkorlik

23. "Ishbilarmon, mardlik va shijoat sohibi, azmi qat'iy, tadbirkor va hushyor bir kishi ming-minglab tadbirsiz, loqayd kishilardan yaxshidir". Ushbu fikrlarni kim bildirgan?

A) Abu Rayhon Beruniy

B) Amir Temur

C) Alisher Navoiy

D) Zahiriddin Muhammad Bobur

24. Nechanchi yildan boshlab Davlat interfaol xizmatlari yagona portal orqali tadbirkorlik subyektlarini ro'yhatga olish yo'lga qo'yildi? (my.gov.uz).

A) 2015- yil 1-yanvar

B) 2014-yil 1-yanvar

C) 2013-yil 1-yanvar

D) 2012-yil 1-yanvar

25. Amortizatsiya ajratmasini hisoblash formulasini toping.

A) $A = \frac{P}{n}$

B) $A = P \cdot n$

C) $A = \frac{n}{P}$

D) $A_n = P \cdot c$

26. Insoniyatni uni o'rab turgan tashqi muhit bilan o'zaro munosabatlari haqidagi fan nima deb ataladi?

27. Qaysi mutafakkir olim iqtisodiy faoliyat-mehnat, bunyodkorlik, yaratuvchanlik asosida odamning ehtiyojini qondirishga bo'lgan intilish yotadi, deb hisoblagan?

28. Aholi, firma va tashkilotlarga xizmat ko'rsatuvchi bank qanday ataladi?

29. Tadbirkorlik subyektlarini onlayn tarzda ro'yxatga olish xizmati qachon yo'lga qo'yildi?

30. Samadorlikni topish formulasini yozing.

31. Transfert to'lovlar davlat tomonidan qaysi sohalarga yo'naltiriladi?

- A) Ijtimoiy ne'matlarni ishlab chiqarish uchun
- B) Kam ta'minlangan oilalarni qo'llab quvvatlash uchun
- C) Raqobatni qo'llab-quvvatlash uchun
- D) Tadbirkorlikni qo'llab quvvatlash uchun

32. Davlat o'zining pul-kredit siyosatini qaysi bank orqali olib boradi?

- A) Markaziy bank
- B) Xalq banki
- C) KSDB bank
- D) Ipoteka banki

33. Mamlakatdagi muomalada bo'lgan jami pul mablag'lari yig'indisi nima deyiladi?

- A) Pul massasi
- B) Budget –solliq siyosati
- C) Pul emissiyasi
- D) Pul-kredit siyosati

34. Qarz oluvchi garov sifatida kredit pullariga sotib olinadigan uskunaning o'zini qo'ysa, bunday kredit nima deb ataladi?

- A) Deposit
- B) Lizing
- C) Investitsiya
- D) Ipoteka krediti

35. Tadbirkorlik faoliyati natijasida qanday ko'rinishdagi daromad oladi?

- A) Foiz
- B) Renta
- C) Dividend
- D) Foyda

36. Yer solig'i stavkalari har yangi yil uchun kim tomonidan belgilanadi?

- A) Vazirlar Mahkamasi
- B) Oliy Majlis
- C) Solliq idoralari
- D) Prezident devoni

37. Ilgari amalda bo'lgan turli ajratmalar va sug'urta badallari o'rniga O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2005-yil 25-dekabridagi 567-sonli qaroriga asosan nima amaliyotga tatbiq etildi?

- A) Yagona ijtimoiy to'lov
- B) Nogironlik nafaqalari
- C) Kompensatsiya tariqasidagi pul to'lovlari
- D) Jismoniy va yuridik shaxslardan undiriladigan daromad solig'i

38. Ishlab chiqarishda uzoq yil va ko'p marta ishlatiladigan asosiy ishlab chiqarish vositalarni sotib olishga mo'ljallangan mablag` nima deb ataladi?

- A) Aylanma mablag`
- B) Amortizatsiya jamg'armasi
- C) Asosiy mablag`
- D) Amortizatsiya ajratmasi

39. Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun to'lanadigan qoshimcha haqning asosiy qarz miqdoriga nisbatan foiz miqdori nima deyiladi?

- A) Kredit foizi
- B) Kreditning yillik foizi
- C) Depozit
- D) Ipoteka krediti

40. Iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi omilni aniqlang.

- A) Ishlab chiqarish hajmining o'sishi
- B) Yalpi xarajat hajmining o'sishi
- C) Qo'shimcha resurslardan samarali foydalanish
- D) Iqtisodning uzoq muddat davomida rivojlanishi

41. Marketing faoliyati bilan shug'ullanuvchi ,maxsus bilimga ega bo'lgan mutaxassis kim? -

42. Odamlar tomonidan o'zlashtirilgan va egalik qilish mumkin bo'lgan barcha narsalar nima deyiladi.

43. Berilgan qarzdan foydalanganlik uchun kredit oluvchi tomonidan bankka to'lanadigan haq nima deyiladi?

44. Omonat yoki bankka qoyilgan mablag` nima deyiladi?

45. Aksiz solig'i qaysi mahsulotlariga solinadi?

46. Buyuk olim va mutaffakkirlardan kim iqtisodiyot sohasida inson omilining ahamiyati haqida qimmatli fikrlarni bildirgan?

A) Abu Rayhon Beruniy

B) Amir Temur

C) Alisher Navoiy

D) Zahiriddin Muhammad Bobur

47. Aksiyaning nominal qiymati 10000 so'm. Bozorda aksiya 8000 so'mga sotildi. Aksiyaning kursi necha foizni tashkil etdi?

A) 120%

B) 80%

C) 100%

D) 20%

48. Birinchi aksiyadorlar jamiyati qachon va qaerda tashkil etilgan?

A) XV asrda, Germaniyada

B) IX asrda, Shetsariyada

C) XVI asrda, Niderlandiyada

D) XII asrda, Belgiyada

49. O'zbekiston Respublikasining davlat byudjeti kimlar tomonidan muhokama qilinadi?

A) Davlat soliq qo'mitasi

B) Vazirlar Mahkamasi

C) Oliy Majlis

D) Prezident devoni

50. Mustaqillik yillarida mamlakatimizda aholi jon boshiga to'g'ri keladigan yalpi ichki mahsulot necha baravarga o'sgan?

A) 3 baravarga

B) 10 baravarga

C) 4,2 baravarga

D) 3,4 baravarga

51. O'zbekiston hududida qancha foydali qazilmalarning istiqbolli konlari topilgan?

A) 2600

B) 2700

C) 2800

D) 3000

52. Aholining turmush darajasi nima bilan baholanadi?

A) Uning daromadi bilan

B) Uning hayoti davomiyligi bilan

C) Aholi jon boshiga to'g'ri keluvchi YIM bilan

D) Uning mulki bilan

53. Davlat budjeti deganda nimani tushunasiz?

A) Davlatning majburiyatlari rejasi

B) Davlatning inflatsiyani ishlab turishga qaratilgan tadbirlari rejasi

C) Davlatning bir yillik daromadlari va xarajatlari rejalashtirilgan asosiy moliyaviy hujjat

D) Davlatning rivojlanish dasturi to'g'risidagi hujjat

54. Davlat tomonidan muomalaga pul chiqarish nima deb ataladi?

A) Inflyatsiya

B) Pul massasi

C) Pul emissiyasi

D) Pulning aylanish tezligi

55. Bojlar nima?

A) Tovarlar aylanmasidan olinadigan to'lovlar

B) Tovarlar mamlakatga olib kiritilayotganda yoki undan olib chiqilayotganda undiriluvchi maxsus to'lov

C) Faqat homashyolar oldi sotdisidan undiriluvchi to'lov

D) Tovarlar mamlakatga olib kiritilayotganda undiriluvchi to'lov

56. Qaysi bosqichda tovarni sotish uchun ham sotuvchiga, ham xaridorga qulay bo'lgan joy va vaqt tanlanadi?

57. Jismoniy shaxslarning yillik daromadlaridan qanday soliq to'lanadi?

58. Iqtisodiy o'sishga qaysi yo'llar bilan erishiladi?

59. Davlatning bir yillik daromadlari va xarajatlari rejalashtirilgan asosiy moliyaviy hujjati nima deb ataladi?

60. Boshqaruvning byurokratik uslubida ko'proq nimaga e'tibor beriladi?

61. O'zbekistonda birinchi avtomobil zavodi qachon ish boshlagan?

A) 1996 yil 20- sentyabr

B) 1997 yil 21-iyunda

C) 1996 yil 19-mayda

D) 1997 yil 8-dekabr

62. Ipoteka krediti nimaning garoviga beriladi?

A) Uy, bino yoki inshootlar

B) Asbob uskunalar

C) Naqd pullar

D) Foiz usulidagi kreditlar

63. Aksiyaning nominal qiymati 10000 so'm. Bozorda aksiya 8000 so'mga sotildi. Aksiyaning kursi necha foizni tashkil etdi?

A) 120%

B) 80%

C) 100%

D) 20%

64. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistikasi qo'mitasi firmalarning nomlarini Internet tarmog'i orqali tarqatish tizimini qachon joriy qildi?

A) 2011 yil 1-martdan

B) 2012 yil 1-fevraldan

C) 2012 yil 1-martdan

D) 2011 yil 1-fevraldan

65. Qaysi aksiya egasi umumiy majlisda ovoz berish huquqiga ega emas?

A) Oddiy aksiya egasi

B) Imtiyozli aksiya egasi

C) Obligatsiya egasi

D) Eng kam aksiya egasi

66. Davlat budjeti daromadlarining xarajatlaridan ko'p bo'lgan holdagi daromadlar va xarajatlar orasidagi farq nima deyiladi?

A) Davlat kamomadi

B) Davlat qarzi

C) Davlat profitsiti

D) Davlat daromadi

67. Quyidagi vazifalarning qaysi biri faqat markaziy bankka tegishli?

A) Pulga muhtoj bo'lgan mijozlarga pul qarz beradi

B) Qimmatli qog'ozlarni sotib olish

C) Pul mablag'larini qarzga olish

D) Chet el valutalarining milliy valyutaga nisbatan kursini belgilaydi

68. Yagona yer solig'i stavkasi nechanchi yildan boshlab qishloq xo'jaligi yerlarining me'yoriy qiymatidan 6% miqdorida belgilangan?

A) 2012 yildan

B) 2002 yildan

C) 2013 yildan

D) 2003 yildan

69. Yil yakunlangandan so'ng hukumat byudjetining ijrosi bo'yicha O'zbekiston Respublikasining davlat byudjeti kimlarga hisobot beradi?

A) Vazirlar Mahkamasi

B) Davlat soliq qo'mitasi

C) Prezident devoni

D) Oliy Majlis

70. Aksiyalar qaysi bozorda sotiladi?

A) Ishlab chiqarish vositalari bozorida

B) Iste'mol tovorlari bozorida

C) Mehnat bozorida

D) Moliya bozorida (Fond birjasida)

71. Boshqaruvning demokratik uslubida rahbarning asosiy vazifasi nimadan iborat?

72. Tovarining sotuv narxi qaysi bosqichda belgilanadi?

73. Firma va tovar haqidagi ma'lumotlarni axborot vositalari va turli tadbirlar orqali iste'molchilarga yetkazish qaysi bosqichda amalga oshiriladi?

74. Boshqaruvning qanday uslublari mavjud?

75. Amortizatsiya ajratmasini topish formulasini yozing.

76. Qo'shilgan qiymat solig'i nima?

A) Iste'molchiga yetkazilgan tovar va xizmatlar qiymatidan undiriluvchi soliq

B) Ishlab chiqarilgan tovar va xizmatlardan undiriluvchi soliq

C) Korxona mulkidan undiriladigan soliq

D) Mahsulotni ishlab chiqarish, sotish yoki import qilish jarayonida mahsulot narxiga qo'shilgan qiymatning bir qismi

77. Quyidagi vazifalarning qaysi biri faqat tijorat banklariga tegishli?

- A) Markaziy bankdan qarzga pul oladi
- B) Pul emissiyasi
- C) Mamlakatning pul va oltin zaxiralarini saqlaydi
- D) Chet el valutalarining milliy valyutaga nisbatan kursini belgilaydi

78. O'zbekiston Respublikasining davlat byudjeti kimlar tomonidan tasdiqlanadi?

- A) Davlat soliq qo'mitasi
- B) Oliy Majlis
- C) Vazirlar Mahkamasi
- D) Prezident devoni

79. Aksiz solig'i qanday mahsulotlardan olinadi?

- A) Tamaki va don mahsulotlaridan
- B) Spirtli va salqin ichimliklardan
- C) O'simlik yo'g'i va sut mahsulotlaridan
- D) Tamaki mahsulotlari, spirtli ichimliklar, o'simlik yo'g'idan olinadi.

80. Davlat soliq idoralari tomonidan mol-mulk solig'ini to'lash to'g'risida xabarnomalari to'lovchilarga qachondan topshiriladi?

- A) 1-avgustdan
- B) 1-maydan
- C) 10-apreldan
- D) 1-apreldan

81. Firmaning o'z xodimlari, boshqa fuqarolar, firmalar va davlat oldidagi qarzlarini to'lay olmaslik holati nima deb ataladi?

- A) Samaradorlik
- B) Bankrotlik
- C) Sarmoyalash
- D) Investitsiya qilish

82. Yalpi daromad solig'i stavkasi kim tomonidan belgilanadi?

- A) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan
- B) Oliy Majlis tomonidan
- C) Xalq Ta'limi Vazirligi tomonidan
- D) Aloqa Vazirligi tomonidan

83. Mamlakat aholisining bir yillik jami ish haqi, foiz, renta kabi daromadlari va barcha korxonalar foydasining yalpi miqdori nima deyiladi?

- A) Sof ichki mahsulot
- B) Milliy daromad
- C) Yalpi milliy mahsulot
- D) Iqtisodiy davr

84. Xomashyo, har xil materiallarni sotib olishga va ishchi kuchini yollashga sarflanadigan mablag'lar nima deb ataladi?

- A) Asosiy vosita
- B) Asosiy mablag'
- C) Aylanma mablag'
- D) Kapital

85. Jismoniy mehnat bilan bir paytda aqliy mehnat ham muhim ekanligini ta'kidlagan mutafakkir olim kim?

- A) Abu Rayhon Beruniy
- B) Irving Fisher
- C) Mirzo Ulug'bek
- D) Adam Smitt

86. Davlat o'zining pul-kredit siyosatini qaysi bank orqali olib boradi?

87. Nizom jamg'armasi aksiyalarini sotish yo'li bilan shakllanadigan, mas'uliyati cheklangan yirik firma qanday ataladi?

88. Biror sohani rivojlantirishga mablag' sarflash nima deyiladi?

89. Davlat byudjetining daromad qismi asosan nima hisobidan shakllanadi?

90. Davlat budjetida nimalar ko'rsatilgan bo'ladi?

91. Davlat budjetining xarajatlari daromadidan ko'p bo'lgan holdagi xarajatlar va daromadlar orasidagi farq nima deyiladi?

- A) Davlat kamomadi
- B) Davlat qarzi
- C) Davlat profitsiti
- D) Davlat daromadi

92. Niderlandiyada tashkil qilingan "Ost-Ind" kompaniyasi qaysi davlat bilan savdo-sotiq ishlarini olib borgan?

A)Yaponiya   B)Hindiston   C)O`zbekiston   D)Eron

93. 2000 –yildan mamlakatimizda qo`shilgan qiymat solig`i stavkasi necha foiz qilib belgilangan?

A)25%   B)15 %   C)20 %   D) 17%

94.Tovarni sotishdan tushgan pul tushumi nima deb ataladi?

A)Yalpi daromad   B)Foyda   C)Sof foyda   D)Sarmoya

95.O`zbekiston Respublikasining davlat byudjeti kimlar tomonidan tasdiqlanadi?

A) Davlat soliq qo`mitasi   B) Oliy Majlis
C) Vazirlar Mahkamasi   D)Prezident devoni

96.Aholiga foydalanish uchun berilgan yerlardan ikki yil davomida foydalanmagan jismoniy shaxslardan yer solig`i necha baravar miqdorida undiriladi?

A) 2 baravar   B)3 baravar   C)4 baravar   D)6 baravar

97. Qaysi qatorda yalpi daromadni topish formulasi to`g`ri ko`rsatilgan?

A) $TR = p \cdot q$ B) $TR = \frac{p}{q}$ C) $P = TR - TC$ D) $TR = \frac{q}{p}$

98. Tovarlar mamlakatga olib kiritilayotganda yoki undan olib chiqilayotganda undiriluvchi maxsus to`lov

A) Daromad solig`i   B) Boj
C) Qo`shimcha qiymat solig`i   D) Transfert to`lovlar

99.Quyidagi vazifalarning qaysi biri faqat tijorat banklariga tegishli?

A) Chet el valutalarining milliy valyutaga nisbatan kursini belgilaydi
B) Pul emissiyasi
C) Mamlakatning pul va oltin zaxiralarini saqlaydi
D) Markaziy bankdan qarzga pul oladi

100.Mamlakatda ma`lum vaqt davomida sotib olinishiga ehtiyoj va imkoniyat bo`lgan tovar va xizmatlarning umumiy qiymati nima deyiladi?

A) Pul emissiyasi   B) Yalpi talab   C)Pul massasi   D) Yalpi taklif

101.Davlat qarzi qanday ko`rinishda bo`ladi?

102.Bank atamasi qanday ma`noni bildiradi?.

103. Firmaning nomi, tamg`asi yoki tovar belgisi uning nimasi hisoblanadi?

104.Korxonaning ma`lum vaqt davomidagi yalpi daromadi bilan umumiy xarajatlari orasidagi musbat farq nima deb ataladi?

105. Nizom jamg`armasi aksiyalarini sotish yo`li bilan shakllanadigan, mas`uliyati cheklangan yirik firma qanday ataladi?

106.Ish haqi mehnatning og`irligiga va unumdorligiga bog`liq bo`lishi kerak ekanligini ta`kidlagan mutafakkir olim kim?

A) Alisher Navoiy   B) Amir Temur
C) Abu Rayhon Beruniy   D)Zahiriddin Muhammad Bobur

107.Birgalikda faoliyat ko`rsatish maqsadida ikki va undan ortiq kishilarning mulki asosida tashkil qilingan va faoliyat natijasiga birgalikda to`la javob beriladigan firma nima deb ataladi?

A)Shirkat   B)Firma   C)Jamiyat   D)Fermer xo`jaligi

108. Foydaning biror yildagi narxlarga nisbatan xarid qilish quvvati nima deb ataladi?

A)Foydaning nominal miqdori   B) Samaradorligi
C) Foydaning real miqdori   D)Sarmoyalash

109. Qaysi bank pulga muhtoj bo`lgan mijozlarga pul qarz (kredit) beradi?

A)Tijorat banki   B) Milliy bank   C) Markaziy bank   D) KSDB bank

110.Marketing tadqiqotlari necha bosqichga bo`linadi?

A)6   B)2   C)4   D)3

132. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi qachon firmalar nomlarini Internet tarmog'i orqali tarqatish tizimini joriy qildi?

133. O'zbekistondagi bank tizimi necha pog'onali?

134. Mamlakatdagi muomalada bo'lgan jami pul mablag'lari yig'indisi nima deyiladi?

135. Banklarning eng asosiy vazifasi nimadan iborat?

136. Pul muomalasi qonuni yaratgan iqtisodchi olim kim?

A) David Rikardo   B) Irving Fisher   C) David Yum   D) Laffer

137. Quyidagilarning qaysi biri davlat budjetining daromad qismiga kirmaydi?

A) Fuqarolar daromadidan olinadigan soliqlar

B) Davlat korxonalari foydasi

C) Turli xil boj va soliqlar

D) Ishsizlik nafaqalari

138. Bozor infratuzilmalarining asosiy bo'g'ini nima hisoblanadi?

A) Bojxona   B) Bank   C) Savdo palatasi   D) Mehnat birjasi

139. Iqtisodiy o`rta xil usulda amalga oshiriladi?

A) Intensiv va ekstensiv   B) Samarali va unumli   C) Real va nominal   D) Maxsus va umumiy

140. Agar bank omonatchilarning pul mablag`larini ularga ma`lum haq to`lash sharti bilan ma`lum muddatda saqlab berish majburiyatini olsa, bunday omonatlar nima deb yuritiladi?

A) Depozit   B) Muddatli depozit   C) Joriy depozit
D) Omonat

141. Quyidagi formulalardan qaysi birida sof milliy mahsulotni topish formulasi to`g`ri ko`rsatilgan?

A) $Y_{AMM} = Y_{AIM} + E - 1$ B) $SEM = Y_{AIM} - A$
C) $SMM = Y_{AMM} - A$ D) $Y_{AMM} = Y_{AIM} - E + 1$

142. Tadborkorlik faoliyati amalga oshiriladigan korxona nima deb ataladi?

A) Korxona   B) Firma   C) Xususiy firma   D) Shirkat

149. Aksiya egasining firma foydasidan oladigan ulushi nima deyiladi?

A) Dividend   B) Foyda   C) Foiz   D) Renta

150. Xomashyo, har xil materiallarni sotib olishga va ishchi kuchini yollashga sarflanadigan mablag`lar qanday ataladi?

A) Asosiy mablag`   B) Amortizatsiya ajratmasi
C) Aylanma mablag`   D) Sof foyda

151. Iqtisodiyotda o`rtacha narx-navoning muttasil pasayib borish jarayoniga nima deyiladi?

A) Inflyatsiya   B) Deflyatsiya
C) Inflyatsiya darajasi   D) Giperinflyatsiya

152. Rivojlanayotgan davlatlar iqtisodiyoti asosan nimaga ixtisoslashgan?

153. Agar bank omonatni istalgan payt omonatchiga qaytarish majburiyatini olgan bo`lsa, bunday omonat nima deb ataladi?

154. Giperinflyatsiya paytida narxlarda qanday o`zgarish kuzatiladi?

155. Agar garovga kredit pullariga sotib olinadigan uskunaning o`zi qo`yilsa, bunday kreditlash qanday ataladi?

156. Ishlab chiqarish hajmiga bog`liq bo`lmagan xarajatlarga qanday xarajatlar deyiladi?

157. Aksiyaning bozordagi narxi

A) Divident   B) Aksiya kursi
C) Nizom   D) Aksiya nomi

158. Dunyoda aholi turmush darajasi ko`rsatkichlari bo`yicha yuqori o`rinlarni egallab turuvchi davlatlar qatori aniqlang.

A) Kanada, Fransiya, Norvegiya, AQSh
B) Islandiya, Finlandiya, Afgoniston
C) Yangi Zelandiya, Shvetsiya, Laos
D) Vyetnam, Qozog`iston, Belgiya

159. Firmaning ma`lum vaqt davomida yalpi daromadi bilan umumiy xarajati orasidagi

A) Zarar   B) Foyda   C) Xarajat   D) Samaradorlik

160. Mamlakatda faqat friksion va tarkibiy ishsizlik bo'lgan vaziyatdagi bandlik nima deyiladi?

- A) Tabiiy ishsizlik darajasi
- B) Ishsizlik
- C) Qisman bandlik
- D) To'la bandlik

161. Pul va qimmatbaho qog'ozlar oldi-sotdisi bilan bo'liq faoliyat

- A) Moliyaviy tadbirkor
- B) Vositachi tadbirkor
- C) Sug'urta tadbirkori
- D) Tijorat tadbirkori

162. Ilk qog'oz pullar qachon va qaerda ixtiro qilingan?

- A) Misr 812 yilda
- B) Hindiston 712 yilda
- C) Xitoy 812 yilda
- D) Yaponiya 712 yilda

163. Naqd pullar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan:

- A) Cheklar
- B) Kredit kartochkalari
- C) Qog'oz pullar va tangalar
- D) Tilxat

164. Davlat budjeti nima?

- A) Davlatning majburiyatlari rejasi
- B) Davlatning inflyatsiyani ushlab turishga qaratilgan tadbirlari rejasi
- C) Davlat daromadlari va xarajatlari rejasi
- D) Davlatning rivojlanish dasturi

165. Soliq stavkasiga nimalar kiradi?

- A) Daromaddan olinadigan pul miqdori
- B) Daromadning soliq ko'rinishida olinadigan ma'lum foizi
- C) Inflyatsiya me'yorini belgilovchi kattalik
- D) Daromadning iste'molchiga qoladigan ulushini belgilaydigan kattalik

166. Progressiv soliqlashtirishda

- A) Daromad qancha ko'p bo'lsa, soliq stavkasi shuncha katta bo'ladi
- B) Badavlat kishilargina soliq to'laydi
- C) Faqat ishlab chiqarish korxonalaridagina soliq olinadi
- D) Ishchilar soni qancha ko'p bo'lsa, soliq stavkasi shuncha katta bo'ladi

167. O'zbekiston Respublikasining "Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi" qonuni qachon qabul qilingan?

168. Soliq miqdorining soliq solinadigan jami summaga nisbatan foiz miqdori nima deyiladi?

169. Davlat tomonidan muomulaga pul chiqarish nima deyiladi?

170. Maxsus boshqaruv ilmini egallagan ish yurituvchi yoki boshqaruvchi kim?

171. Kredit foizini topish formulasini keltiring

172. Bank tomonidan mijozlarga berilgan qarz

- A) Divident
- B) Foiz
- C) Kredit
- D) Ish haqi

173. Tovar va xizmatlarni chet mamlakatlariga sotish

- A) Export
- B) Import
- C) Saldo
- D) To'lov

174. Tadbirkorlik faoliyati natijasida qanday ko'rinishdagi daromad oladi?

- A) Foiz
- B) Renta
- C) Divident
- D) Foyda

175. Aksiz soliqi nimadan olinadi?

- A) Daromaddan
- B) Mulkdan
- C) Tovardan
- D) Xizmatdan

176. Mehnat bozorida xaridordan biri bu:

A) Ishchi B) Menejer C) Davlat D) Mehnat birjasi xodimi

177. Reklama so'zining ma'nosi nima?

A) Yunoncha jar solish, chaqiriq

B) Yunoncha jar solish, baqirish

C) Lotincha jar solish, chaqiriq

D) Lotincha jar solish, baqirish

178. Deflatsiya nima?

A) Pulning qadrsizlanishi

B) Pulning yangi nusxalarini chiqarilishi

C) Pulning mustaxkamlanishi

D) Narxning pasaiyb ketishi

179. Naqd pullar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Cheklar

B) Tangalar va cheklar

C) Qog'oz va tanga pullar

D) Tilxat, plastik kartochka

180. Tijorat banklarining vazifalari.

A) Pulni muomalaga kiritadi

B) Chet el valyutasining kursini aniqlaydi.

C) Chet el valyutasini sotib oladi va muomalaga chiqaradi.

D) Mamlakatning zahiradagi boyliklarini saqlaydi.

181. 2000-yildan mamlakatimizda qo'shilgan qiymat solig'i stavkasi necha foiz qilib

belgilangan?

A) 15%

B) 20%

C) 25%

D) 16%

182. Mamlakatdagi narx-navoning muttasil oshib borishi nima deyiladi?

183. Auksionga qo'yilgan Tovar nima deyiladi?

184. Joriy narxlarga nisbatan hisoblangan qiymat nima deb ataladi?

184. Ishlab chiqarish hajmiga bog'liq bo'lmagan xarajatlarga nima deyiladi?

186. Mulkka egalik qiluvchi shaxs kim?

187. Tadbirkorning eng muhim xususiyatlaridan biri bu:

A) Tavakkalchilik

B) Chuqur bilimga ega bo'lish

C) Qonunlarga rioya qilish

D) Mulk egasi bo'lish

188. Biznes reja avvalo kimga kerak?

A) Sotuvchiga

B) Xaridorga

C) Boshqaruvchiga

D) Tadbirkorga

189. Biznes reja nima?

A) Qisqacha tavsifi

B) Boshqarish tamoyillari

C) Biznes g'oyani amalga oshirishda bajarish zarur bo'lgan o'zaro muvofiqlashtirilgan xatti-harakatlar dasturidan iborat hujjat

D)Biznes g'oyani amalga oshirishda bajarish zarur bo'lgan o'zaro muvofiqlashtirilgan xatti-harakatlar

190.Sherikchilik asosida tuzilgan firmaning foydasi:

- A)Ta'sisshilar o'rtasida teng miqdorda taqsimlanadi
- B)Faqat firmani kengaytirishga sarflanadi
- C)Ta'sis shartnomasida ko'rsatilgan qoidalar asosida taqsimlanadi
- D)Faqat firmani kengaytirishga sarflanadi

191.Firma bu:

- A)Tadbirkorlik faoliyati amalga oshiriladigan korxona
- B)Davlat tashkiloti
- C)Hammasi to'g'ri
- D)Xo'jalik obyekti

192.Aksiyaning nominal qiymati deganda nimani tushinasiz?

- A)Uning ustiga yozilgan bahosi
- B)Aksiyaning bozor narxi
- C)Aksiyaning sotish narxi
- D)Aksiyani sotib olish

193.Aksiya kursi bu...

- A)Foyda
- B)Renta
- C)Aksiyaning bozor narxi
- D)Aksiyaning nominal qiymati

194.Ochiq turdagi aksiyadorlik jamiyati...

- A)Aksiya chiqarmaydi
- B)Aksiyani faqat ishchilariga sotadi
- C)Dividend ko'rmaydi
- D)Aksiyani istalgan shahsga sotadi

195.Aksiyalardan qanday ko'rinishda daromad olinadi?

- A)Foiz
- B)Renta
- C)Dividend
- D)Ish haqi

196.Menejment vazifalariga nimalar kiradi?

- A)Rejalashtirish
- B)Rahbarlik
- C)Rejalashtirish, rahbarlik qilish, tashkil qilish, nazorat qilish
- D)Tashkil qilish, nazorat qilish, rahbarlik, avtokratik

197.Qaysi boshqaruv uslubi qog'ozbozlikka asoslanadi?

- A)Demokratik
- B)Avtokratik
- C)Demokratik,avtokratik
- D)Buyrokratik

198.Marketingning tadqiqot bosqichlari

- A)Reklama
- B)Mahsulotni o'rganish

C)O'rganish, narxlash, reklama, o'rnashish

D)Bozorga o'rnashish

199.Ekologiya deganda nima tushuniladi?

A)Insoniyatni uni o'rab turgan tashqi muhit bilan o'zaro aloqalari haqidagi fan

B)Tashqi muhit bilan o'zaro aloqalari haqidagi fan

C)Insoniyatni o'rab turgan tashqi olam

D)Tashqi olam

200.Tabiatni muhofaza qilish bilan qanday tashkilotlar shug'ullanadi?

A)Ekosan, YeI

B)Eco, NATO

C)Green Peace, Ekosan

D)NATO, EkoOlam

201.Orol muammosi respublikamiz iqtisodiyotining qaysi sohalariga salbiy ta'sir ko'rsatdi?

A)Oziq-ovqat sanoati

B)Oziq ovqat sanoati va yengil sanoat

C)Yengil sanoat

D)Qora metallurgiya

202.Bojlar nima?

A)Tovarlar aylanmasidan olinadigan to'lovlar

B)Tovarlar mamlakatga olib kiritilayotganda yoki undan olib chiqilayotganda undiriluvchi maxsus to'lov

C)Tovarlar mamlakatga olib kiritilayotganda undiriluvchi to'lov

D)Faqat homashyolar oldi-sotdisidan undiriluvchi to'lov

203.Soliqlar stavkasini oshirish nimaga misol bo'la oladi?

A)Kredit-budjet siyosatiga

B)Budjet-soliq siyosatiga

C)Pul-kredit siyosatiga

D)Pul- moliyaviy siyosatga

204.Transfert to'lovlari davlat tomonidan qaysi sohalarga yo'naltiriladi?

A)Ijtimoiy ne'matlarni ishlab chiqarish uchun

B)Kam ta'minlangan oilalarni qo'llab quvvatlash uchun

C)Raqobqtni qo'llab quvvatlash uchun

D)Tadbirkorlikni qo'llab quvvatlash uchun

205.Har qanday mamlakat iqtisodiyoti oldidagi maqsadlarni ko'rsating.

A)Iqtisodiy erkinlik va samaradorlik

B)Iqtisodiy erkinlik va samaradorlik, iqtisodiy tenglik va iqtisodiy havfsizlik, iqtisodiy o'sish

C)Iqtisodiy erkinlik va samaradorlik, iqtisodiy tenglik

D)Iqtisodiy erkinlik va samaradorlik, iqtisodiy tenglik va iqtisodiy havfsizlik

206.Davlatning boylik va daromadni qayta taqsimlash faoliyati yo'nalishini belgilang.

A)Daromad va mulkni soliqqa tortish

B)Ijtimoiy himoya va transfertlar

C)Daromad va mulkni soliqqa tortish, ijtimoiy himoya va transfertlar

D)Ijtimoiy tovarlar va xizmatlar yaratish

207.Ijtimoiy ne`matlar kim tomonidan ishlab chiqariladi?

A)Davlat

B)Xususiy firma

C)Shirkat

D)Qo`shma korxona

208.Quyidagi vazifalarning qaysi biri faqat Markaziy bankka tegishli?

A)Pul mablag`larini qarzga berish

B)Pul emissiyasi

C)Pul mablag`larini qarzga olish

D)Chet el valyutalarini sotish va sotib olish

209.O`zbekiston Respublikasining davlat budjeti qaysi organ tomonidan muhokama qilinadi va tasdiqlanadi?

A)Oliy Kengash

B)Oliy Majlis

C)Senat

D)Yuqori palata

210.Davlat budjeti -bu

A)Davlatning bir yllik daromadlari rejalashtirilgan moliyaviy hujjat

B)Davlatning bir yllik xarajatlarilari rejalashtirilgan moliyaviy hujjat

C)Davlatning bir yllik daromadlari va xarajatlari rejalashtirilgan asosiy moliyaviy hujjati

D)Davlatning ko`p yllik daromadlari va xarajatlari rejalashtirilgan asosiy moliyaviy hujjati

211.Budjet profitsiti-bu

A)Davlat budjetining daromadlari xarajatlaridan ko`p bo`lgan holdagi daromadlar va xarajatlar o`rtasidagi farq

B)Yillar davomida yig`ilib qolgan budjet kamomadining jami miqdori

C)Davlatning bir yllik daromadlari va xarajatlari rejalashtirilgan asosiy moliyaviy hujjati

D)Davlat budjetining xarajatlari daromadidan ko`p bo`lgan holdagi daromadlar va xarajatlar o`rtasidagi farq

212.Davlat budjetining daromadlari asosan nimalar hisobiga shakllanadi?

A)Davlat korxonalaridan olinadigan foyda

B)Davlat boji

C)Soliqlar

D)Jarimalar

213.Mamlakatimizda bank tizimi necha pog`onali?

A)3

B)2

C)4

D)Bo`linmaydi

214.Bank atamasi qanday ma'noni bildiradi?

A)Italyancha, "banco", ya'ni "kursi"

B)Ispancha, "banco", ya'ni "kursi"

C)Italyancha, "banco", ya'ni "bank"

D)Italyancha, "banco", ya'ni "stol"

215.Tijorat bankining vazifalari

- A) Omonat oladi va kredit beradi
- B) Pul emissiya qiladi, Markaziy bankdan qarzga pul oladi, omonat oladi va kredit beradi
- C) Omonat oladi va kredit beradi va pul emissiya qiladi
- D) Markaziy bankdan qarzga pul oladi, omonat oladi va kredit beradi, qimmatli qog'ozlarni hamda chet el valyutalari sotadi va sotib oladi, turli hisob -kitob ishlarini bajaradi

216. Kreditning yillik foiz stavkasini hisoblash uchun...

- A) $P \cdot (1+r)^n$
- B) $P \cdot r \cdot t$
- C) Kredit haqi/kredit miqdori $\cdot 100$
- D) Kredit haqi/kredit miqdori

217. Kredit nima?

- A) Bank tomonidan mijozlardan olingan qarz
- B) Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun olinadigan haq
- C) Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun beriladigan haq
- D) Bank tomonidan mijozlarga berilgan qarz

218. Kreditning yillik foiz stavkasi nima?

- A) Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun to'lanadigan qo'shimcha haqning asosiy qarz miqdoriga nisbatan foiz miqdori
- B) Yil davomida omonatdan foydalanganlik uchun to'lanadigan qo'shimcha haqning asosiy qarz miqdoriga nisbatan foiz miqdori
- C) Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun beriladigan haq
- D) Yil davomida qarzdan foydalanganlik uchun olinadigan haq

219. Davlatning fiskal siyosati nima?

- A) Mamlakatda muomilada bo'lgan pul massasini va kredit foiz stavkasini tartibga solish orqali iqtisodiyotni barqarorlashtirish
- B) Mamlakatda muomilada bo'lgan pul massasini tartibga solish orqali iqtisodiyotni barqarorlashtirish
- C) Davlat budjetining daromad va xarajatlar qismini o'zgartirish yordamida iqtisodiyotni tartibga solish
- D) Korxonalar budjetining daromad va xarajatlar qismini o'zgartirish yordamida iqtisodiyotni tartibga solish

220. Davlatning pul-kredit siyosati nima?

- A) Mamlakatda muomilada bo'lgan pul massasini va kredit foiz stavkasini tartibga solish orqali iqtisodiyotni barqarorlashtirish
- B) Mamlakatda muomilada bo'lgan pul massasini tartibga solish orqali iqtisodiyotni barqarorlashtirish
- C) Davlat budjetining daromad va xarajatlar qismini o'zgartirish yordamida iqtisodiyotni tartibga solish
- D) Korxonalar budjetining daromad va xarajatlar qismini o'zgartirish yordamida iqtisodiyotni tartibga solish

221. Pul emissiyasi nima?

- A) Pul ishlab chiqarish
- B) Davlat tomonidan muomilaga pul chiqarish

C)Pul oldi-sotdiso

D)Pul bozori

222.Quyidagilarning qaysi biri ijtimoiy tovar bo`la olmaydi?

A)Shahar yong`indan saqlash xizmati

B)Shaharni seldan saqlash xizmati

C)Xonadonlarni yoritish

D)Ko`chalarni yoritish

222.Quyidagi choralarning qaysi biri budjet-soliq siyosatiga tegishli emas?

A)Bank foydasiga solinadigan soliqlar stavkasining o`zgartirilishi

B)Markaziy bank tomonidan bank zaxira normalarining o`zgartirilishi

C)Yangi ishlab chiqarishga sarmoya kiritayotgan korxonalar uchun soliq imtiyozlarining berilishi

D) Kam ta'minlangan oilalar uchun to`lovlarning ko`paytirilishi

223.Shaxsiy turar joylar va dala hovlilardan qanday foiz stavkasida mol-mulk solig'i undiriladi?

A)3,5

B)2,2

C)1,2

D)1

224.Mahsulot ishlab chiqarish, sotish yoki uni import qilish jarayonida mahsulot narxiga qo'shilgan qiymatning bir qismi davlatga to'lanadigan soliq turi qaysi javobda berilgan?

A)Qo'shilgan qiymat solig'i

B)Mol-mulk solig'i

C)Aksiz solig'i

D)Bojxona to'lovi

225.Respublikamizda 2000 yildan e'tiboran qo'shilgan qiymat solig'i stavkasi necha foiz etib belgilangan?

A)10%

B)15%

C)18%

D)20%

226.Qaysi javobda aksiz solig'i solinadigan mahsulot turi berilmagan?

A)Dori-darmonlar

B)Tamaki mahsulotlari

C)Neft, gaz mahsulotlari

D)Oltin va kumushdan tayyorlangan mahsulotlar

257.Bilvosita soliqlar nimadan olinadi?

A)Daromad

B)Mulk

C)Yer

D)Tovar

258.Fuqarolardan qanday soliqlar undiriladi?

A)Faqat daromad solig'i

B)Faqat daromad va mulk solig'i

C)Daromad, mulk va yer solig'i

D)Daromad , mulk va ekologiya solig'i

259.Quyidagilarning qaysi birida faqat mahalliy soliqlar keltirilgan?

A)Qo'shilgan qiymat solig'i, aksiz, yer solig'i

B)Daromad va qo'shilgan qiymat solig'i

C)Mulk, yer va daromad solig'i

D)Mulk va yer solig'i

260.Jismoniy shaxslar yakka tartibdagi tadbirkorlik faoliyatidan to'laydigan soliq qay tarzda belgilanadi?

A)Qat'iy

B)Progressiv

C)Proporsional

D)Regressiv

261.2014 yilda yuridik shaxslardan undiriladigan mol-mulk solig'i stavkasi qancha qilib belgilandi?

A)3%

B)4%

C)3,5%

D)4,5%

262.2010-yil yanvar oyida 300000 so'm olgan ishchi qancha daromad solig'i to'lagan?(eng kam oylik ish haqi miqdorini 37680 so'm deb oling)

- A)37680 so'm   B)24990.2   C)35056,7 so'm   D)28790,2 so'm

263.O'zbekiston qanday mamlakatlar guruhiga kiradi?

- A)Rivojlangan davlatlar
B)Daromad darajasi past bo'lgan davlatlar
C)Rivojlanayotgan davlatlar
D)Daromadi yuqori davlatlar

264.Mamlakat sarmoyasi hisobiga chet ellarda yaratilgan tovar va xizmatlarning jami qiymati, chet el sarmoyasi hisobiga mamlakatda yaratilgan tovar va xizmatlar qiymatidan ko'p. Bu holatda:

- A)Yamm YaIMdan katta bo'ladi
B)YaMM YaIMga teng bo'ladi
C)YaMM YaIMdan kichik bo'ladi
D)YaMM YaIMdan kichik ham, katta ham bo'lishi mumkin

265.Rivojlangan davlatlarda aholi jon boshiga to'g'ri kelgan YaMM qanchani tashkil qiladi?

- A)7510 dollardan kam
B)11455 dolardan ko'p
C)6400 dollardan ko'p
D)5400 dollardan ko'p

266.Aholining turmush darajasini aniqlashda nima hisobga olinmaydi?

- A)Aholining savodxonlik darajasi
B)Tibbiy xizmat darajasi
C)Madaniy va maishiy tovarlar bilan ta'minlanganlik darajasi
D)Hudud

267.Mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanganlik darajasini qaysi ko'rsatgich yaqqolroq ko'rsatadi?

- A)Aholi jon boshiga to'g'ri kelgan YaIM
B)Aholi jon boshiga to'g'ri kelgan YaMM
C)Aholi jon boshiga to'g'ri kelgan milliy daromad
D)Aholining turmush darajasi

268.Mamlakatda pulning aylanish tezligi va sotilgan tovarlar miqdori o'zgarishsiz qoldi, pul massasi esa ko'paydi. Buning oqibatida narxda qanday hodisa ro'y beradi?

- A)Narx-navo tushadi
B)Narx-navo oshadi
C)Narx-navo o'zgarmaydi
D)Narx-navo oshishi ham, tushishi ham mumkin.

269.Giperinflyatsiya davrida o'rtacha narx-navo yiliga necha baravar oshadi?

- A)50 baravar
B)20 baravar
C)30 baravar
D)10 baravar

270.Ish beruvchilar va ishsizlar o'rtasidagi vositachi tashkilot qaysi?

- A)Fond birjasi
- B)Menejer
- C)Davlat
- D)Mehnat birjasi